

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Birleşim
17 Ekim 1986, Cuma

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- I. GELEN EVRAK
- II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
1. Ulusal Birlik Partisi Girne Milletvekili Sayın Atay Cafer'in izin istemine ilişkin tezkeresi. 431
 2. Maliye ve Gümrükler Bakanlığının 1986 Mali Yılı Eylül ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Eylül 1986 Devresi Bütçe Uygulamaları Sonuçlarına ilişkin Mali Rapor bilgi için dağıtılmıştır. (Ek Sayfa No:506-518)
 3. Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Hakkı Atun'un T.B.M.M. Dış İlişkiler Komisyonu toplantısına katılımına ilişkin Başkanlık Divanı Karar Önergisi (No:4/1986) 432
 4. Kuruluş Yasa Tasarıları İnceleme Komitesi Başkanı Sayın Vehbi Z. Serter'in, Birleştirilmiş Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısının üçüncü okunuşuna ilişkin Önerisi 433
 5. Buzlu Et İthalı ile ilgili Meclis Araştırma Komitesi Başkan Yardımcısı Sayın Hüseyin Angolemlî'nin, Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için yeniden süre verilmesine ilişkin yazısı. 434

6. Danışma Kurulunun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması İstemini İnceleyecek Özel Komitenin Oluşumuna İlişkin Karar Önergesi (No:2/1986) 435
7. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının Siyasal Partilerin Güç Oranlarına Göre Özel Komite Temsiliyetine İlişkin Karar Önergesi. 436
8. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi, İdari ve Sosyal İşler Komitesi, Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitelerinin gündemlerindeki konuları sonuçlandırabilmek için kırk beşer günlük yeni süre tanınmasına ilişkin Meclis Başkanının Önerisi. 438
9. Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızkî'nın, "Yaşlı ve emeklilerin Sosyal Sigorta, sosyal yardım ve mülk gelirleriyle" ilgili gündem dışı konuşması. 440-450
10. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sayın Dr. Mustafa Erbilen'in, Sayın Ziya Rızkî'nın konuşmasına ilişkin yanıtı. 451-452
11. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Partizanlık ve baskılara" ilişkin gündem dışı konuşması. 453-462
12. Maliye ve Gümrükler Bakanı Sayın Mehmet Bayram'ın, Sayın Mehmet Altınay'ın konuşmasına ilişkin yanıtı. 462-472
13. İskân Bakanı Sayın Onay Fadıl Demirciler'in Sayın Mehmet Altınay'ın konuşmasına ilişkin yanıtı. 472-473
14. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Naci Usar'ın, "Cumhurbaşkanının Meclis İlişkileri, dokunulmazlığın kaldırılması istemi ve siyasal yaşamımızda bazı olumsuzluklar" konulu gündem dışı konuşması. 475-488
15. Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Hakkı Atun'un, Sayın Naci Usar'ın konuşmasına ilişkin yanıtı. 488-491

16. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Naci Usar'ın, Sayın Hakkı Atun'un konuşmasına ilişkin açıklama hakkını kullanarak, yapmış olduğu konuşması. 492-493
17. Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'un, sözkonusu konuşmalara ilişkin açıklaması. 493-495

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER:

1. Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısının Üçüncü okunuşu. 496
2. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin "Sayıştay Başkanlığının ETİ'nin İlaç Alımları ile ilgili Raporu. 497
3. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, "Meclis Başkanlığına Tahsis Edilen Kolluk Güçlerinin Kullanılma ve İdame Esaslarını Düzenleyen Yönetmelik. 499

TASARILAR

1. Emeklilik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:115/2/86)
Başkanlığa geliş tarihi: 616/16.10.1986)(İdari ve Sosyal İşler Komitesine: 16.10.1986) Halkın bilgisine sunulacaktır.
2. Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:116/2/86)
(Başkanlığa geliş tarihi: 620/10.10.1986) (İdari ve Sosyal İşler Komitesine : 16.10.1986)

TEZKERELER

3. Maliye ve Gümrükler Bakanlığının, 1986 Mali Yılı Eylül ayı bütçe gelirleri ve Ocak-Eylül 1986 devresi Bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin raporu (Başkanlığa geliş tarihi: 1/110.1986) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine: 16.10.1986)

GENEL GÖRÜŞME ÖNERGELERİ

4. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu ile Toplumcu Kurtuluş Partisi Meclis Grubu'nun ortaklaşa sundukları Palm-Beach ve Dome Gazino'da sürüp giden grevlerle ilgili olarak Hükümet politikası ve uygulamaları hakkında genel görüşme açılması önergesi (G.G.No: 5/2/86) (Başkanlığa geliş tarihi: 611/15.10.1986) (Başkanlığa: 15.10.1986)
5. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin, Cypfruvex'te toplu iş sözleşmesine aykırı olarak partizanca yapılan istihdamlarla ilgili olarak Hükümet politikası ve uygulamaları hakkında genel görüşme açılması önergesi (G.G.No: 6/2/86) Başkanlığa geliş tarihi: 626/17.10.1986) (Başkanlığa : 17.10.1986)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati: 11.40

BAŞKAN : Hakkı Atun
KATİP : Dr.Erbay Kanatlı
KATİP : Feridun Önsav

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, 1'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 6'ncı Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Nisap vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem uyarınca görüşmelere geçiyoruz. Görüşmelere geçmeden evvel, Genel Kurul'dan bugün birleşimi geç açtığımızdan dolayı, özür dilemek durumundayım. Bütün çabalarımıza rağmen, birleşimden hemen önce tüzük gereğince Danışma Kurulu ve Başkanlık Divanı toplantıları kaçınılmaz olmaktadır. Nitekim bugün bu gecikme bundan olmuştur. Bunu da peşinen bilgilerinize getirmek isterim.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Gündemimizin birinci maddesi, Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır. Liste uyarınca gerekli sunuş istemleri yapılacaktır.

Birinci, Ulusal Birlik Partisi Girne milletvekili Sayın Atay Cafer'in 16.10.1986-20.10.1986 tarihleri arasında yurt dışı izin istemi. Okuyunuz lütfen.

KATİP -

15.10.1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

16.10.1986 ile 20.10.1986 tarihleri arasında
yurt dışına gitmem gerektiğinden bu tarihler arasında
bana izin verilmesini arz ederim.

Saygılarımla
Atay Cafer

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ikinci konu,
Maliye ve Gümrükler Bakanlığının 1986 Mali Yılı Eylül ayı
Bütçe Gelirleri ve Ocak - Eylül 1986 devresi bütçe uygu-
lamaları sonuçlarına ilişkin Mali Rapor. Rapor bilgilerinize
getirilmiş ve dağıtılmıştır.

Başkanlık Divanının Cumhuriyet Meclisi Başkanının
Türkiye Büyük Millet Meclisi Dış İlişkiler Komisyonu
Toplantısına katılmasına ilişkin Karar Önergisi, Okuyunuz
lütfen.

CUMHURİYET MECLİSİ

DONEM: 1

TARİH : 17 Ekim 1986

YIL :

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANI SAYIN HAKKI ATUN'UN
T.B.M.M DIŞ İLİŞKİLER KOMİSYONU TOPLANTISINA KATILIMINA
İLİŞKİN BAŞKANLIK DİVANI KARAR ÖNERGESİ
NO: 4/1986

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Hakkı Atun'un T.B.M.M Dış İlişkiler Komisyonunun 21 Ekim 1986 tarihinde Kıbrıs konusu ile ilgili olarak yapacağı toplantıya katılmak üzere Ankara'ya gitmesine ve gereken masrafların Cumhuriyet Meclisi Bütçesinden karşılanmasına karar verir.

BAŞKAN - Bu konuda söz almak isteyen var mı?
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...
Çekimser?...Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesi Başkanlığının, Birleştirilmiş Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesinin kısa isim okunmak ve tasarının bütünü oylanmak suretiyle yapılmasına ilişkin tezkere. Okuyunuz lütfen.

17 Ekim 1986

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

5'inci birleşimde ikinci görüşmesi tamamlanan Birleştirilmiş Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:10/1/85) ve Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:49/1/85)'nin üçüncü görüşmesinin İktüzüğünün 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca Tasarının kısa adının okunması ile başlamasını ve bütünün oylanması ile son bulmasını önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Vehbi Z. Serter
Kuruluş Yasa Tasarıları
İnceleme Komitesi Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısının üçüncü okunuşunu dinlediniz. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Yasanın tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Sunuşlarda mı yapıyorsunuz?

BAŞKAN - Etmeyenler?...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sunuşlar bitti mi?

BAŞKAN - Hayır devam ediyor. Çekimsen?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Yasayı oylamadınız.

ERBAY KANATLI (Kâtiplik Kürsüsünden) - Yasayı oylamadık. Üçüncü görüşmesi kısa isimle önerisini oyladık. Oylama bilahare yapılacak, maddenin oylaması.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kısa ismi oyladınız şimdi.

ERBAY KANATLI (Devamla) - Efendim öneri, kısa adın okunması ve bütünün oylanmasıyla yapılmasını önerdi Başkan. Biz de o kararı onayladık. Sırası gelince oylanacak işlerde oylarız. Bu karar vardı bugün yapılması için.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kâtibin söylediği doğrudur.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gündem maddesi gelmedi daha, tamamdır söylediği.

BAŞKAN - Peki. Buzlu Et İthalı Araştırma Komitesi Başkanlığının yeniden süre istemine ilişkin yazısı. Okuyun lütfen.

KATİP -
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

K.K.T.Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisinin 18 Mart 1986 tarihinde kabul edilen "Buzlu Et İthalı İle İlgili" Meclis Araştırması Açılması Kararı uyarınca oluşturulan Araştırma Komitesi, verilen süre içerisinde çalışmalarını tamamlama imkânı bulamamıştır. Komitenin çalışmalarını tamamlayabilmesi için Komitemize yeni bir süre verilmesini, İçtüzüğün 120'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca, saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Angolemlî
Komite Başkan Yrd.

BAŞKAN - Bu konuda söz almak isteyen?... Oylarınıza sunmadan evvel ikinci kez bu Komite raporunu tamamlayamamaktadır. Bu defa süratle tamamlanması gerektiğini sizlerin de huzurunda hatırlatmak zorundayım.

Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Danışma Kurulu Kararı, 2/1986, okuyunuz lütfen.

KATİP -

CUMHURİYET MECLİSİ

DONEM : I

TARİH : 17 Ekim 1986

YIL : 2

KARAR NO: 2/1986

DANIŞMA KURULUNUN
YASAMA DOKUNULMAZLIKLARININ KALDIRILMASI
İSTEMİNİ İNCELEYECEK ÖZEL KOMİTENİN OLUŞU-
MUNA İLİŞKİN KARAR ÖNERGESİ

Cumhuriyet Meclisi Danışma Kurulu, Dört Milletvekilinin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması istemini inceleyecek ÖZEL KOMİTENİN "Dokuz" üyeden oluşmasına karar verir.

BAŞKAN - Bu konuda söz almak isteyen var mı?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Başkanlık Divanı Kararı, Numara 5/1986.

CUMHURİYET MECLİSİ
DONEM : 1
YIL : 2

TARİH : 17 Ekim 1986

KARAR NO: 5/1986

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DIVANININ
SİYASAL PARTİLERİN GÜÇ ORANLARINA GÖRE
ÖZEL KOMİTEDE TEMSİLİYETİNE İLİŞKİN
KARAR ÖNERGESİ

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, Siyasal Parti gruplarının "Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması istemini inceleyecek "ÖZEL KOMİTEDE" Meclis üye tamsayısına düşen oranlarını göstererek aşağıdaki tabloda belirtildiği biçimde temsil edilmelerine karar verir.

ÖZEL KOMİTE: (9 üye)

Ulusal Birlik Partisi	4 üye
Cumhuriyetçi Türk Partisi	2 üye
Toplumcu Kurtuluş Partisi	2 üye
Yeni Doğuş Partisi	1 üye

BAŞKAN - Bu konuda söz almak isteyen var mı?
Yoktur. Özel Komitenin kuruluş biçimini oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?...Oybirliği ile
kabul edilmiştir.

Şimdi de Sayın milletvekilleri; isimleri itibarı ile
Özel Komitenin partilerden gelen listeyi bilgilerinize
arzediyorum.

KAPİP -

17 Ekim 1986

Ozel Komite Aday Listesi:

Başkanlık Divanınca alınan karar ışığında, siyasal
parti gruplarınınca Meclis Başkanlığına bildirilen adayları
gösteren liste:

Ulusal Birlik Partisi: Mustafa Hacıahmetoğlu, Togay
Varış, Vehbi Zeki Serter, Eşber Serakıncı

Cumhuriyetçi Türk Partisi: Ergün Vehbi, Fadıl Çağda.

Toplumcu Kurtuluş Partisi: Çetin Vezioğlu, Alpay
Durduran

Yeni Doğuş Partisi: Omer Demir.

BAŞKAN - Bu konuda söz almak isteyen?...Yok.
İsimleri oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...
Etmeyenler?...Çekimser?....Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi, İdarî ve Sosyal İşler Komitesi, Hukuk ve Siyasî İşler Komitesi ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin halen gündemlerinde bulunan Yasa Tasarı ve Onerilerinin büyük çoğunluğunu kendilerine verilen yeni süre içinde sonuçlandıramadıkları öğrenmiş bulunuyorum. İktüzüğümüzün 38. maddesinin (2). fıkrasına göre verilen yeni süre içinde de Tasarı ve Onerilerin ilgili komitelerce sonuçlandırılmaması halinde, Genel Kurulca sözkonusu Tasarı ve Onerileri görüşmek üzere Özel Komiteler kurulabilir. İktüzüğümüzün öngördüğü biçimde Özel Komiteler kurulması amaca hizmet etmeyecek ve çalışmaları daha bir aksatacaktır. Bu nedenle mevcut komitelerin süresi sona eren Tasarı ve Onerileri görüşüp, sonuçlandırmasına yeniden olanak tanımak yerinde olacağından, konuyu Genel Kurulumuzun bilgi ve görüş ve onayına sunmayı uygun gördüm. Bu konuda söz almak isteyen var mı? Biraz daha açıklık getireyim. İktüzük zorlayıcı, teşvik edici olabilmesi açısından, Komitelerin gündemine sunulan konuları muayen bir zamanda bitirmelerine, aksi takdirde Komitenin oluşumunun ortadan kalkacağını ve yeniden oluşması gerekeceğini öngörmektedir. Dolayısıyla Komitelerin gündemlerine gelen konuları süratle ve verilen süre içinde tamamlaması gerekmektedir. Bunlar yapılmadığından şimdi Genel Kurulca ve ondan önce Başkanlık Divanınca bazı işlemlerin yapılması kaçınılmaz olmaktadır. Biz bu konuya pratiklik getirmek için bu öneriyi yapmaktayız. Bu konuda söz almak isteyen var mı? Yoktur. Bu Komitelerde ... Efendim?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Emsal teşkil etmemek kaydı ile.

BAŞKAN - Bu Komitelere gündemlerindeki konuları sonuçlandırabilmek için aynı Komitelere kırkbeşer günlük yeni süre tanınması konusunu onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?....Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; sunuşlar kısmında gündem dışı konuşmalara gelmiş bulunuyoruz. Gündem dışı beş konuşma talebi vardır. Uç konuşmacıdan sonra oyunuzu almamız gerekecek. Şimdiden bilginize getirmek isterim.

Birinci istem Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızık'ın, "yaşlı ve emeklilerin Sosyal Sigorta, sosyal yardım ve mülk gelirleriyle" ilgili gündem dışı konuşma istemidir. Okuyun lütfen.

KATİP -

14.10.1986

K.K.T.C.Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına,
Lefkoşa.

Yaşlı ve emeklilerin sosyal sigorta, sosyal yardım ve mülk gelirleri ile ilgili gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum. Gelecek ilk birleşimde gereğini saygılarımla rica ederim.

Ziya Rızık

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ziya Rızık.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir saniye efendim.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Efendim, şimdi gündem dışı konuşma isteminde bulunanların tümünün konuşmasını sağlamak üzere oylama yapmayacaksanız ben yerimi, yani gündem dışı konuşma istemindeki yeri, İktüzüğümüzün 65. maddesi uyarınca Partimiz Genel Sekreteri Sayın Naci Talât'a vermek istiyorum. Bilginize getirmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şöyle bir öneri var; üç konuşmacıdan önce oylama yapmanız halinde bazı değişiklikler olabilir. Dolayısıyla şimdiden üç konuşmacıdan fazla konuşmacıya söz verilip verilemeyeceğini bilmek istiyoruz diyorlar. Bu konuya itiraz eden var mı?... Yoktur.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Oylama yapınız Sayın Başkan.

BAŞKAN - O zaman üç konuşmacıdan fazla konuşmacıya söz verilip verilemeyeceğini oylarınıza sunmak durumundayım. Kabul edenler?... Sayınız lütfen. Etmeyenler?... Yirmi beşe on sekiz oyla reddedilmiştir. Üç konuşmacıya söz verilecektir. O zaman siz...

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Sıramı Sayın Naçi Talât'a veriyorum.

BAŞKAN - Devam ediniz Sayın Rızki.

ZİYA RIZKI (Girne) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri kardeşlerim; toplumumuz yapısı içerisinde milletvekilleri olarak iktidardaki bugünkü koalisyon Hükümeti olarak güncel ve acil bir sorun teşkil eden yaşlı, sosyal yardım alan, sosyal sigorta emeklisi olan ve mülk durumu halen değerlendirilmeyip, halen Güneydeki mülk gelirlerini sağlayamayan bu çalışamayan yaşlı insanlar hakkında bugün Meclisimize bilgi vermek ve imkânlarımız dahilinde bu sorunu çözmek için ilgili arkadaşlarımıza ışık tutmak için bu konuşmayı yapıyorum.

Bugün bilindiği gibi 1 Ekim 1986 tarihinden itibaren yükselen enflasyon, pahalılık ve hayat şartlarının bugünlerde çok zor duruma düştüğü bu devre dikkate alınarak, çalışan ücretli ve maaşlı kişilere zamlar verilecektir.

(Meclis Başkanı Sayın Hakki Atun Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Dt. Sait Güven'e devreder.)

Hayat pahalılığı, zamların verilecektir 1 Ekim 1986 tarihinde ve bu hayat pahalılığı %16 oranında bir miktarı kapsayacaktır. Bu durum toplumumuz arasında bazı kitleleri etkileyici lehlerine, gelirlerine olumlu katkıda bulunurken, aynı tarihten itibaren çok daha muhtaç, bugün geçinemez durumda olan ve yaşam şartları burada izah edilemeyecek kadar acı olan sosyal yardım alan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde 1924 kişi Gazi Mağusa'dan, 1050 Lefkoşadan, 761 Girne'den, 500 Güzelyurt'tan ve 271 Lefke'den olmak üzere 4506 kişiyi bu husus etkilemektedir. .

Bir taraftan maaşı çok yüksek olabilecek, hatta biz kendi maaşlarımızı bile dikkate alacak olursak ve birtakım zamanlarda, sıkıntılı zamanlar olarak değerlendirirsek, en yüksek maaşlı kişiler olarak, diğer taraftan tek bir kişi, annesi-babası olmayan kendisine hiçbir yardım yapılmayan, dünyada tek kalmış bir kişiye bugün 19,810 Türk Lirası ayda verilmektedir. Bunun yanında bakacak bir çocuğu oluyorsa 25,110 Türk Lirası verilmektedir. Bugünkü şartlar içerisinde bugünkü bütçe kapsamı içerisinde...

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kuru ekmeği yesin, o demektir.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ve evli iki kişilik bir aileye 31,685 Türk Lirası verilmekte ve çocuğu ile

36,985 Türk Lirası verilmektedir. Şimdi değerli kardeşlerim. Bütçe var, bütçeye bunlar zamanında konmuştur. Zamanında bu maaşlar tesbit edilmiş ve senelik giderler düzenlenmiştir. Bu ayrı bir konudur değerli kardeşlerim. Bütçemize çeşitli maksatlar için de miktarlar konmaktadır, kalemler konmaktadır. Ancak yaşam şartlarına göre insanlara getirilen birtakım zorluklar, birtakım maniaları ortadan kaldırmak için Hükümetimizin görevidir, bütçe içerisinde bazı imkânlar sağlayarak bu insanların da yok ki bir insan gibi yaşamalarını ancak aç kalmalarını temin etsin.

Bu sene, 1986 senesinde birçok defalar periyodik her üç ayda zamlar verilmişti. Bu sınıftaki insanlar bu zamları almamış, alamamıştır ve bu hususta bizim Meclis görüşmeleri, toplantılarında bu hususlara temas etmiştik ve bu yıl içerisinde doğacak, bu insanlar için doğacak bu zorlukların ortadan kaldırılması için Hükümetin ileri tedbirler alması için kendileri bu hususta uyarı yaptık. Ancak bunlar geride kaldı.

İkinci bir husus vardır. Bir bütçe içerisinde kamu görevlileri gibi, kamu işçileri gibi maaş ve ücret alan insanlara yapılan muamelenin benzeri bu insanlara yapılabilir kanaatindeyim ve 1 Ekim'den itibaren yapılması lâzımdır.

Bir de, ön düşünce, bu ezilen, aç kalan insanları bugünkü yaşam şartlarından kurtarmak için, bugün Hükümetimizin bütçe çalışmaları vardır, yarın bütçeleriyle bu Meclise geleceklerdir. Diyebilirsiniz ki bütçeler gelsin, ona göre eleştirilerimizi yapalım, önerilerimizi ortaya koyalım. Fakat, sizin de benim kadar tecrübeniz vardır, milletvekili olarak. Bütçeler kalıplaşır kesinleşir ve çoğunluğa dayanan bir Hükümet gelip birçok şeyleri dikkate almadan o kesinleşmiş şekliyle bu Meclislerden çoğunluk gücüne dayanarak bunları geçirir. Yani burda, bizim iki ay sonra yapacağımız öneriler ve eleştiriler, bugünkü tutacağımız ışıktan çok daha zayıftır. Çünkü bugün, Hükümet kendi imkânlarını kollayarak bu insanları kurtarmak için, bu insanları açlıktan, sefaletten kurtarmak için tedbirler alır. Diyebilirsiniz niye aç?

Değerli kardeşlerim; hepinizin ailesi vardır, hepinizin çocukları vardır, hepinizin akrabaları vardır. Acaba on dokuz bin lira bir paket sigara dahi, bir paket sigara içerse bir insan, bu on dokuz bin lira yeter mi? Sigara içemeyecek, ekme alamayacak, elbise alamayacak, ayakkabı alamayacak, ilaç alamayacak, bu insanlar sefalet için bir yana bırakılmış sayılacaktır. Onun için, bugün yüz milyon lira sarfedilmektedir bu sosyal yardım alanlar için. Bir senede bir milyar düzeyindedir. Bizim 1986'da geçirdiğimiz bütçe, altmış sekiz milyar liraya yaklaşan bir rakamdır. Bu Bütçeden daha fazla insan olarak, insanlığa hizmet olarak, kendi insanımızı aç bırakmama durumunu ortadan kaldırarak Bütçemizde buna daha yüksek bir yer vermemiz lâzımdır. En azından Hükümetimizin, en azından üç milyarın üzerinde bir yardımı düşünmelidir, en azından. Aksi takdirde bu insanlar eğer gidip de bunları ziyaret etmişseniz, eğer bunların yaşam şartlarını biliyorsanız, zannedersen ki hepiniz rahatsız olacaksınız, evinize gittiğinizde belki bu akşam yemek de yiyemeyeceksiniz. Bu insanlar değerli arkadaşlarım; bazı evlerde ikamet etmektedirler. İskân Bakanlığı olarak, yine geçmiş yılın bütçesine

yalnız şehit aileleri, malûl ve gaziler için bir miktar para konmuştur. Ev tamirâtı maksatları için. Bu da Bütçemizde yeri vardır. Meblâğ da burdadır. Peki, bu on dokuz bin lira ayda alıp da, açlık ve sefalet çeken bu insanlar, damları akıtıldığında, yıkıldığında ne yapacaklar? Parayı nerden bulacaklar, bu tamirâtı nerden yapacaklar? Yağmur başlarında olan birtakım insanlar var arkadaşlar. Ben, Güzelyurt, Mağusa, Girne, Lefke, bütün adayı gezdim ve bu insanların evlerini ziyaret ettim. Bunların bir çoğu bana, gerek evleri hakkında, gerek aldıkları paranın bir hiç olduğunu ve gidip dilendiklerini, gidip birçok insanlara yüz kızarttıklarını bana açık olarak söylediler. Onun için bu dört bin beş yüz kişiyi Meclis olarak ve Hükümet olarak korumak mecburiyetindeyiz. Benim, Toplumcu Kurtuluş Partisi anlayışı içerisinde, bu konudaki önerim, bu toplum arasındaki menfaatler hangi sahada olursa olsun, asgari bir ücretin altında olmamalıdır. Asgari ücret ne demektir?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Boğaz tokluğuna.

ZİYA RIZKI (Devamla)- Asgari ücret, insanın ölmeyen yaşaması demektir. O da bir lüks hayat getirmemektedir, o da insana gidip bir eğlence imkânı sağlamamaktadır.

O da insana bir gezi, birtakım yerlere gidip ziyaret, bunları hiç sağlamamaktadır bir asgari ücret. Bir asgari ücret ancak bir aileye gıdasını alabilecek en düşük seviyede bir fırsat yaratmaktadır. Bu bakımdan bizim ileri görüşümüz bu konuda asgari ücret hedef alınmalı ve bu gibi muhtaç insanlara bir asgari ücret seviyesinde menfaat sağlanmalıdır. 1 Kasım 1986'dan itibaren bunların maaşları, aldıkları bu düşük maaşlar değerlendirilerek diğer çalışanlara verildiği şekilde zamlar bunlar için de düşünülmelidir. 1987 mali yılında bu önerim üzerinde çalışılmalı ve dikkate alınmalıdır. Evlerinin acil tamirata için yeni bütçeye bir miktar para konup bu insanların da evleri ile ilgilenilmelidir. Ve en mühimi arkadaşlar hastanelere gider bu insanlar, yine onların ağzından konuşuyorum. Hastanede bazı ilaçlar bulunmuyor, bu adamın cebinde para yok, ilaç alacak dışardan bunu fiyans edecek bir taraf bulamıyor ve ilacını dahi bu insanlar alamıyor. Sosyal yardım alanlar, yaşlıların bir kısmı, bir başka yaşlı var. Bu ikinci sınıf yaşlı kimlerdir. Sosyal sigorta emeklileri. Sosyal sigorta emeklileri bu memlekette en yüksek emeklilik primi ödeyen insanlardır. Bir insan sosyal sigorta emekliliği alabilmek için yirmi beş sene prim ödemesi lazımdır. Ve primler Ortadoğuda en yüksek primlerdir. En yüksek. Bundan daha yüksek prim olamaz. En düşük prim on altı bin lira üç aydadır. On altı bin liradan kırk bin liraya çıkan primler vardır. Yalnız bu parayı bir sandıkta biriktirip faizini verseler bu insanlar refah içerisinde yaşarlar. Ama bugün aldıkları meblağ nedir? Kırk bin lira ile altmış bin lira arası bir emeklilik alıyorlar. Bunlar yirmi beş sene katkıda bulunuyorlar, sosyal sigorta fonuna prim ödüyorlar ve kırk bin lira ile altmış bin lira arası bir maaş alıyorlar emekliliklerinde. Ve yine burda bir haksızlık var, büyük bir haksızlık var. Sen bütün emeklilerine memlekette bütün emeklilerine sıra ile hayat pahalılığı üç ayda bir değerlendireceksin, vereceksin. Bu hayatını bu kadar ezerek yollarda, fabrikalarda birçok iş yerlerinde ezilerek düşük ücretle çalışan ve yirmi beş sene sana para veren bu insana sen geleceksin her üç ayda verdiğin o hayat pahalılığı zammını buna vermiyeceksin. Hayır arkadaşlar bu sınıfa da... Sayın Çalışma Bakanının dikkatini çekerim, daha önce de biz dikkatini çektik. Geçmiş devredeki bakanlarımızın...

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Pek kaale almadılar.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Bu konuda bunların hayat pahalılığı her üç ayda nasıl ki emekli bir memurun, nasıl ki emekli herhangi bir kamu hizmetindeki bir kişinin ve onların yanında nasıl ki bir şehit ailesinin birtakım sınıfların her üç ayda maaşları dikkate alınarak kendilerine bu zamlar veriliyor, bu fakir fukara insanların ter döken insanların ve yirmi beş sene milyonlarca lira katkıda bulunan bu insanların haklarını da bu yerde korumalıdır. Bazı arkadaşlar geriye bakarlar. Biz bu meclis kürsüsünde ileriye bakarız ve sizi severek bakarız. Hükümette çalışan insanları kardeş gibi görerek bakarız. Ama bizim söylediklerimize siz ehemmiyet verin. Bizim söylediklerimizde eğer bir yanlış tarafı varsa bize onu söyleyin. Biz bunu halkın acı hayatından, halkın bugünkü ızdıraplarından öğrenerek ve çalışarak, araştırma yaparak bu kürsüye geldik. Üçüncü bir sınıf vardır. Birinci sınıfımız sosyal yardım alanlar, yaşlılar, çalışamayanlar, ikinci sınıfımız, sosyal sigorta emeklisi olanlar ve çalışamayanlar, yaşlanıp gelmiş, alacak ve ailesiyle geçinebilecek bu insan. Üçüncü sınıfımız nedir ve korkunç birşey. Korkunç birşey arkadaşlarım. Bunların hepinizin vicdanı lâzım sızlasın. Çünkü, yalnız Hükümetin sorumluluğu değil bunlar. Bunlar, politikanın üstünde insancıl sorunlardır. Sosyal sorunlardır. Bunların politik, Ziya Rizki Toplumcu Kurtuluş Partisinden dir, geldi konuştu, politik yatırım değil. Bu memleketi yıkan meselelerdir. Adam, bütün mülkünü bırakmış Güneyde, on iki senedir gelmiş yerleşmiş, bütün mülkünü bırakmış. Bu adam yetmiş yaşında, bu adam altmış beş yaşında. Çalışamaz durumda. Orda, yarım milyon ayda kira alırdı. Üç yüz bin lira ayda kira alırdı. İki yüz bin lira ayda kira alırdı. Bunların listesi var bende. En azından altı yüz milyonluk puanı olup da on iki sene evinden başka birşey almayan vatandaşlar var bu memlekette. Bunlar da yaşlı insanlardır, çalışamayan insanlardır ve ne oluyor? Gidiyor bu insanlar bu on dokuz binliği alsın. Yarım milyonu on iki sene kaybeden, bu dava için, milliyetçilik için, bazıları milliyetçilikten bahseder. Uzun uza-dıya konuşurlar ve bu hakkı da başkalarına tanımazlar. Ancak, milliyetçilik, kendi insanını ezmemektir. Kendi insanına adaletsizlik

yapmamaktır, kendi insanını aç bırakmamaktır en büyük milliyetçilik ve Atatürkçülük bence, kendi şahsımca. Bunu herkese mal etmek istemem. Budur. Ama bayrağını da saygıyla, şerefle asacaksın, Türk olduğunu da söyleyeceksin. İşte tam bir milliyetçisin sen bu memlekette. Yoksa bir taraftan bayrak, bir taraftan Atatürkçülük sözleri söylenirken insanları biz yıkarsak, insanları biz aç bırakırsak, insanlara birtakım problemler yaratırsak biz o memleketin milliyetçileri sayılamayız. Bu bakımdan, şimdi on iki sene malını mülkünü bırakmış bu adamlar ne olacak? Ben Sayın İskân Bakanımızdan sorarım ve çok da konuşmalarımız oldu bu konuda. Ne olacak? Hakikatler budur. Yarın ben, beş gün sonra bu insanları hep İskân Bakanlığına getireyim, koyayım otobüse getireyim. Birinin efendim üç milyon, öbürünün beş milyon, öbürünün sekiz milyon öbürünün on iki milyon puanları ve yalnız ev, kendi evlerini alabildiler. Şimdi, eğer bir memlekette bu bir düzen olsa, eğer bu kabul edilmiş, işte bekleyeceğiz, senelerce bekleyeceğiz ve bir gün hepsi aynı eşitlik anlayışı içerisinde bu imkânları sağlayacak ve bütün geriye dönük kayıplarını kazanacak. Eğer böyle olsa, buna temas bile etmem. Ancak, iki milyon puanı olan bir insan, Girne'nin göbeğinde bankalar alsın, Girne'nin göbeğinde güzel güzel dükkanlar aldı, bir milyon puanı olan. Ve çalışabilen ve beş yüz bin, dört yüz bin lira maaşı ve geliri olan. Alın hukukçular, alın eski milletvekilleri, alın birtakım eski bakanlar dükkan aldılar. Evkaf'ın elinden dükkan aldılar. Büyük kıymeti olan emlak aldılar. Demek ki, Anayasamızın bize temel hak niteliğinde koyduğu eşitliği biz ne yaptık? Bir tarafa ittik. Lâzımdı, bugünkü, belki bugünkü gelen İskân Bakanının yüzde yüz bu sorumluluğu alamayacağı düşüncesi ortaya çıkabilir. Ancak, niye bir adaletli dağıtım bu kadar senedir, niye böyle yaşlı başlı insanları izerek, basarak, belirli insanlara gelir sağlayıcı, evlerini alıyor, işyerini alıyor ve üçüncü ve dördüncü gelir sağlayıcı yerleri de alıyor bazı insanlar. Biz almasın demeyiz. Puanı olan alsın. Fakat orda bir adalet mekanizması çalışsın ve herkese bu dağıtılsın.

Onun için arkadaşlar bu çok önemlidir ve soruyorum ben. On iki sene bu kadar kayıptan sonra, bu insanlar, bu kadar kira geliri kaybından sonra nasıl halledilecek bu insanların işleri, ne zaman halledilecek ve beş sene evvel alanlar, bunların sınıfında olanlar sekiz sene evvel alan ar yedi sene evvel alanlarla bunların arasında ne gibi adalet eşitliği sağlanabilecek konu budur. Onun için Sayın İskan Bakanından bu konuda çok titiz davranmasını bu insanları arayıp bulmasını ... çok memnun kaldım bir açıklaması oldu Sayın Bakanımızın. Dedi ki hiç mülk almayan insanlar gelsinler mülk verelim. Bir de açıklama yapsa bir ev alıp da Güneyde milyonlarca puanı olan insanlar gelsin, onlara gelir sağlayıcı haklar tanıyalım bu da iyi birşey olurdu. Çünkü bu insanlar eziliyor, başka insanlar memlekette refah içerisinde yaşıyor.

BAŞKAN - Sayın Ziya Rızki...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ve son olarak müsaadenizi isteyim, beş dakika daha bitireceğim.

BAŞKAN - Ben uzatacaksanız oylayım.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Yok, yok beş dakikada bitireceğim.

BAŞKAN - Peki.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Beş dakika daha tahammül gösterirseniz ben bitireceğim. Son olarak dördüncü yaşlılık sınıfına geliyor. Bakın arkadaşlar bunları not edin siz de. Dört sınıf yaşlılar var bu memlekette. Dördüncü yaşlılık sınıfları nedir? Dördüncü yaşlılık sınıfları hizmet bekleyen, sağlık yönünden, bakım yönünden hizmet bekleyen insanlardır. Dünyada yapayalnız kalmışlar, bunları tutacaksınız bir yere götüreceksiniz ve orada bakımını yapacaksınız. Yedireceksiniz, içireceksiniz, yıkayacaksınız, doktor bakacak ilacını verecek ve o insan bir zaman içerisinde bu dünyayı

bırakıp gidecektir. O da bizim memleketimizde huzur evi... huzur evi bir huzursuzluk evi şeklini almıştır. Bu huzur evinde kimler kalıyor, bu kampta. Bu kampta kalanlar kimlerdir? Bu kampta kalanlar sağır ve silsizlerdir, bu kampta kalanlar malûllerdir, bu kampta kalanlar hastalardır, bu kampta kalanlar yaşlı ve bakım isteyenlerdir. Huzur değerli arkadaşlarım... biz birçok memleketleri ziyaret etmiş birçok memleketlerin bu konulardaki çalışmalarını yerinde takip etmiş bir kişiyiz. Birçok uluslararası toplantılara gittik. Huzur evi bambaşkadır. Huzur evi hasta olmayan yaşamak isteyen, her gün gazete okumak, televizyon seyretmek, akrabaları ile buluşmak isteyen bir kitledir huzur evinde yetiştirilecek insanlar. Bunlar bir huzur evinde toplanabilir ve huzur evleri değerli arkadaşlarım böyle Magusa'dan, Güzelyurt'tan. Lefke'den birtakım insanları kendi yaşadıkları bölgelerden kopararak ta Girnenin denizine götürmek değil. İlk önce o bir huzursuzluktur. Çünkü kendi yaşadığı insanlarla teması ortadan kalkar. Onun için huzur evinin yeniden Sayın Bakanımız mukakak bu gibi önerileri iyi karşılayan bir bakandır. Umut ederim ki bu hususu ciddiye alarak, dikkate alarak gelecek mali yılında imkanları dahilinde bu yola gitsin ve huzur evleri her kasabada yerel idarelere devredilmek üzere orda yaşayan insanı orda bulundurmak şartı ile her kasabada huzur evleri açılmalıdır. Ve bu görev yerel idarelere devredilmelidir. Ayrı olarak sağlık yönünden ciddi rahatsızlıkları olanlar, sakat olanlar, birtakım ciddi durumları olanlar, sağlık yönünden insanların ayrı yerlerde ve orda bakımları bir doktor, ordaki birtakım hasta bakıcıların aracılığı ile bu hizmeti götürmek mecburiyetindeyiz. Yani bunu ayırmak mecburiyetindeyiz. Yaşlıların huzuru başkadır, hastaların durumu başkadır,

sağırkların durumu başkadır, bunların hepsini bir yere karıştırdığımızda hepsi huzursuz olur. O huzurevi, huzur getirecek bir ev olmaz.

Değerli arkadaşlarım; ben, Sayın Başbakanımızın ve bakanlarımızın bu toleranslarından, işte bize ışık tutun, işte bizi eleştirin, biz hazırız, eleştiriye açığız diyerek bize yaptıkları bu beyanat ve sözlerden de cesaret alarak vakit vakit yapacağım araştırmalar sonucu, rakamlara ve hakikatlara dayanarak bu kürsüden, hem İktidarda olan Hükümete, hem muhalefet görevini yaparak bu topluma hizmet etmeye çalışacağım. Çünkü bunlar ortadaki hakikatlerdir. Bunları hiç birimiz kaldıramayız. Anayasamızda güçsüzlerin esenlendirilmesi vardır, Anayasamızda eşit haklar vardır, Anayasamızda sosyal adalet vardır ve bir Bütçe vardır. Bütçeye birçok şeyler girer. Bunlar zor girer. Girecek arkadaşlar. Eğer biz fakirimizi, yoksulumuzu, hastamızı bu memlekette ezersek, biz insan değiliz. Açık konuşayım. Bu kürsüden insan olmadığımızı ben açıklarım. Eğer biz bile bile bu insanlarımızı ezer, öldürür, aç bırakır, evlerinde yağmur yağacak, başlarına sular, yağmurlar akacak, biz bunu göreceğiz ve biz bunu birlikte, İktidar ve muhalefet kolları birlikte bunu halledemeyeceğiz, biz insanlığımızı bu Mecliste yerine getirmemiş olacağız ve biz de bir maaş alacağız, çocuklarımız pırıl pırıl olacak, çocuklarımız her istediğini alacak, o tarafta yirmi bin lira olan diğer adam ezilecek, aç kalacak. Umit ederim ki bu konuşmam ilgili arkadaşların dikkatini çekmiştir. Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rızkı. İkinci gündem dışı konuşmamıza geliyoruz. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın ...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)- Sayın Bakan söz istiyor.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN -
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ziya Ağabeyimizin getirdiği sorun, gerçek bir sorundur. Ezelden beri bütün milletvekillerinin ve Hükümetin de en büyük dertlerinden biridir. Yalnız, bütçe imkânları içerisinde Sağlık Bakanlığının maalesef verebileceği rakamlar bunlardır. Biz de o bilinçteyiz ki bu miktarlarla hakikaten geçinilemiyor. Yalnız bir gerçek daha vardır. Dört bin beş yüz rakamla, yüz elli bin kişilik bir toplumda dört yüz, beş yüz kişinin sosyal yardım alması da yüksek bir rakamdır. Bizde yanlış bir anlayış vardır. Sosyal yardım sanki da altmış yaşını dolduran herkese verilecek diye bir zihniyet vardır ve müracaatlar olur ve çoğu zaman da milletvekili arkadaşlarımız bizleri ve memurlarımızı zorlarlar ve maaş da bağlatıyorlar. Bu rakamlar biraz da bundan şişirilmiştir. Yani, sosyal durumu iyi olanlar da sosyal yardım alabilmektedirler ve bu rakam ondan dolayı biraz yüksektir. Bu rakamı aslında gerçek rakama indirebilirsek bunu iki misline çıkarmak mümkündür. Bakanlığımız bu hususta bir çalışma geçmişte yapmıştır. Biraz indirelim dedik. İlk isyan eden Ziya Ağabeyimiz oldu. Geçmişte, onu da hatırlatmakta yarar vardır. Yani, sanki da maaş almış olmak kazanılmış bir hak gibi görülüyor. Onu kesmek biraz zor. Onun üzerinde yine çalışmalarımız vardır. Sosyal yardım alanların ilaç paraları, yani bulamadıkları ilaçları yetmiyor olmaya diyorlar. Biz, Bakanlık olarak şimdiye kadar almayanların ve dışardan ilaç alanların hep makbuzlarını ödemişizdir ve ödemeye devam ediyoruz. Bu eksilen ilaçlar zaman zaman olabilmektedir tabii. Onun için sosyal yardım alanların hep bütün makbuzları şimdiye kadar ödenmiştir. Hatta sosyal sigorta emeklilerinin de makbuzları ödenmektedir.

ZIYA RIZKI(Girne)(Yerinden)- Sosyal yardım alanların da.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla)- Sosyal yardım alanların da ödenmektedir.

Huzur evlerine gelince, aslında huzur evleri hakikaten ele alınacak bir konudur. Bugün Avrupa memleketlerinde çeşitli tarzda huzur evleri vardır. Mesela gündüz ailelerin yanından yaşlılar alınmakta, gecelerin de ailelere teslim edilmektedir. Bizde evet gönül arzu eder ki bütün ilçelerde huzur evleri açmak ve ailelerin yakınlığını sağlamak, onu gönül arzu eder. İnşallah ilerideki senelerde bütçe imkanlarımız içerisinde bunları düşünebilelim. Yalnız Gönyeli Üzerinde güçsüzler yurdu denen bir yerimiz vardır. O bize Güvenlik Kuvvetleri tarafından teslim edilmişti. Orayı inşallah yakında hizmete açacağız. Huzur evindeki yatalak hastaları eğer buraya alırsak ve bir hastane imkanı içerisinde bunları rehabilite edersek hiç olmazsa geriye kalanların da huzur evinde olma durumu sağlanmış olur. O yatalakları alırsak hem yatalakların bakımı bakımından hastane bakımı olur hem geriye kalanların, ayakta olanların daha rahat bakımı sağlanır ve rehabilite olurlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın partizanlık ve baskılara ilişkin gündem dışı konuşma istemi vardır. Lütfen okur musunuz.

KATİP -

15 Ekim 1986

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığına
Lefkoşa.

Partizanlık ve baskılara ilişkin gündem dışı konuşma istemimin işleme konmasını saygılarımla rica ederim.

Mehmet Altınay
Toplumcu Kurtuluş Partisi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Mehmet Altınay.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta partizanlık ve baskılara ilişkin toplumumuzda demokrasimizi olumsuz yönde etkileyen düşünce ve anlatım özgürlüğünü kısıtlamaya kadar varan boyutlarda gelişen ve yine insanlarımızı karşı karşıya getiren, devlet yönetimini çürüten toplum içerisindeki eşitlik, adalet duygularını zedeleyen bir konu hakkında görüşlerimi aktarmıştım. Ve yine demiştim ki eğer bu konulara ilişkin olanlar münferit olaylar olsa idi insanlık hali der geçerdim. Ve yine demiştim ki eğer bu arzettiğim geçen hafta ve bugün arzedeceğim konuları ilgili bakan ve Başbakanı dahi aktarmamış olsa idim yine sizlerin vaktini almazdım, konuşmazdım ve yine bu konularla ilgili gittiğim her yerde bir defter açtı mı, bunları not ettiğimi ve bunları ilgili yerlere ulaştıracağımı da söylemiştim. Bu eğer bir politika haline getirilmişse ada çapında toprak işinden her konuya bu bir politika hale getirilmiş ve muhaliflerin mahkum edilmesi için devlet kaynakları bir politika olarak, araç olarak kullanılırsa bunları konuşmamız gerekir. Ciddi günlerin eşliğindeyiz demiştim. Sayın Başbakan verdiği yanıtta partizanlığın olmadığını söylemişti. Değerli arkadaşlar demek ki aramızda diyalog yoktur. Diyalog demek karşılıklı konuşmuş olmak değil, birtakım şeyleri saptayıp çözmektir diyalog. Köş dinlemek diyalog olduğunu ortaya çıkarmıyor. Sayın Başbakan ne kadar partizanlığın olmadığını söylese toplum vicdanında, halkın vicdanında bu böyle değildir. Burda resmi bir açıklama olarak söylemiş olabilir. Ama toplum gerçeğinde bu böyle yankı bulmamaktadır. Yani bu konu gerçekten acıdır. Her alanda bundan vaz geçelim demiştim. En azından Sayın Başbakanı beklerdim desin ki bize de birtakım şikayetler gelir çünkü bizzat ben de bu şikayetleri yaptım ve bu gibi konulara karşıyız, üstüne gideceğiz.

Ama siz eğer hiçbir şey yokmuş gibi bir görüş ortaya atarsanız, partizanlık amacı ile bir belediyede insanlar kadrolu bir kişi işten durdurulur, siz kadrosuzdur dersiniz, toplu sözleşme vardır ama usandıracacağız, bıktıracağız istifa etsinler. Çünkü kendilerine göre beğenmiyorlar tutumlarını, toplu sözleşmeye rağmen siz onların statülerini ustabaşını işçi, idare amirini işçi yaparsanız ve maaşlarını da eksiltirseniz ve Sayın Başbakan buna yanıt olarak burda, "e, paraları yoktur" derse bunu ciddi bir açıklama ve yanıt olarak kabul edemem. Toplu sözleşme olacak, ücretler düşürülecek ve Başbakan "ne hakla kardeşim bir toplu sözleşme çığneniyor, bu olacak iş değil, Anayasanın teminatı var" diyeceğine, para yokmuş. E, şimdi bir yurttaş buzluk aldı bir yerden ve ödemeye geldi mi, parası yoktur ödemeyecek. Bu olacak iş mi, olacak iş mi? Eğer biz para yok gerekçesi ile yola çıkarsak ne toplu sözleşme, ne bir ikili anlaşma, ne bir hukuk ortada kalmaz ve ciddi bir hukuk bunalımı memlekete getirir. Ama orda bilinçli, bilgileri dahilinde olmaktadır herşey. Onun için kılıfı da öyle bulmaya çalışıyorlar. Yanlıştır arkadaşlar. Kim isterse olsun yanlıştır. Para var mı, yok mu o tartışılabilir ama o yönü hiç önemli değil. Siz bugün herhangi bir yurttaşa diyebilir misiniz ki paranız yok aldığınız buzlüğün yarısını ödeyim. Hizmet akdi var orta yerde. Hizmetlere karşı ne deniyor, para yoktur, onun için hizmetinizin yarısını ödeyeceğim. Bunlar kabul edilemez.

Bu birleşimde tekrar bu konuları getirme ihtiyacını duydum. Belki de eğer bu diyalogu kuramaz ve önemli gelişmeler görmezsem her zaman, çünkü duyurdum her tarafa bu bilgileri toparlamaktayım arkadaşlar. Ama az önce aramızda, diyalogun az sonra ne kadar kopuk olduğunu göreceksiniz değerli arkadaşlar ve somut iki, üç örnek vererek sadece bu memlekette genel olarak yapılan baskı ve partizanlıkları sizin vicdanınıza hitap ederek anlatmak isterim değerli arkadaşlar.

Erol İsmail, 22 Temmuz 1974'te, ilgilenen arkadaşlar not alsınlar değerli kardeşlerim. 22 Temmuz 1974'te Yüzbir Evler' Doğruyol'da şehit oldu. 43 numaralı mezarda, şehitlikte yatmaktadır. Babası İsmail Cemal'dir. On yıldır şehit babası. Bu bir kişinin konusu olarak getirmiyorum kesinlikle. On yıl herhalde sabredilmiştir de bu konu geliyor ama, maalesef bu şehit ailesine yapılan bir, bırakın vatandaşları, şehit ailesine yapılan, maruz kaldığı bir uygulamadır. İsmail Cemal on yıldır ev almak için, şehit ailelerine ev tahsis ediliyordu muracaatı var. Bu kişiyi tanımayan ne memur, ne müdür, ne müsteşar, ne de bakan yoktur. Çünkü on yıl bu kapıları aşındırmıştır. Nihayet kendisine Devlet, bir ev bulamadı. Dediler ki, evler tükendi, yarım inşaat bulsana verelim. Devlet bulup verecek değil. Sen bul. Gezdi her tarafı Mağusa, nerde birşey işitmişse, çıktı yola gezdi, gezdi arkadaşlar, nihayet dediler ki Akdoğan'da bir yer var, numarası filan, boştur, sahipsizdir, müracaat et verelim.

Aylar süren mücadeleden sonra 10 Mart 1986 tarihinde kendisine İskân Dairesi bir yazı gönderdi ve diyor ki Akdoğan' da Y-İ/27 numaralı inşaat konut İMK'nin R-148/85 10-25 sayı ve 11.12.85 tarihli kararıyla İsmail Cemal'a tahsis edilmiştir. Sonra ne oluyor? İnşallah dilerim yanlış olayım, bunları da söylememiş olmak isterdim, Yerel seçim öncesi, bir seçim uğruna değerli kardeşlerim, o işgalci kişinin ifadesi, bakanın talimatıyla eve girdim, birisi evi işgal ediyor ve şehit babası gittiğinde burası benim,işte belgem dediğinde, bana bakan talimat verdi ve girdim. Polise gidiyor, polis diyor ki, e, bakan söyledi, ne yapalım biz? İşlem yapılmıyor. Ve neticede İskân Bakanlığı diyor ki mahkemeye verip işgalciyi atacağız. 14'ünde mahkemeleri vardı. Magosa Kazâ Mahkemesi çağrı yaptı İsmail Cemal'a, gayri menkul mala kanunsuz tecavüzle ilgili bildiklerini söylesin. Dava numarası: 2,948/86. Gidiyor yurttaş mahkemeye, devletin memuru tabii bu arada, yüz defa gitti geldi, ilgili müsteşara, bakana da, ama maalesef herhalde bu kişi bilmiyorum, herhalde URP içinden birilerini yanına almıştı, devlet memuru mahkemeye geliyor ve diyor ki İMK size tahsis edilen bu evi iptal etmiştir. Ve geri çekilmiştir dava değerli kardeşlerim. Şimdi soruyorum; hangi gerekçe, hangi

haklı gerekçe bir şehit babasının, bir şehit babasına tahsis edilen evin iptaline neden olabiliyor? Hangi gerekçe? Ve araştırılsın. Eşdeğer mi söz konusuydu? Göçmen miydi? Neydi • üstün gerekçe bir şehit babasını çığnemek için değerli kardeşlerim. Ve iptal edildi şehit babasının evi. İşgalci korundu devlet tarafından. Şehit babası basıldı geçildi. Bunu değerli kardeşlerim, bunu ilgili bakan ve Başbakan'a arz edilmek üzere bu evrakları Meclis Başkanlığına da sunuyorum.

(Meclis Başkanına sunar.)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Şimdi bu şehit babası kime gidecek? Kime hakkını anlatacak? Bunun için ben partizanlıklara değiniyorum. Bir tek nedeni vardı, UBP yandaşı UBP'ye güç vermesi belki. Değmez değerli kardeşlerim. Yanlıştır. Bütün değerleri basıp geçiyorsunuz. Haksızsınız. Yanlıssınız. Vazgeçin, bu işleri bu boyutlara kadar getirmeyin. Bu değil sadece konu.

Bir malûl gazi vardır. Bir malûl gazi değerli kardeşlerim, bunu da iyi dinleyelim. 1981'den beri her seçimde bükülmesi istenir. Denir ki e, işte gözükmeye bu seçim için tamam. UBP militanları gelir, hade ha bu tarafa geç. Merak etme işini halledeceğiz, merak etme işini halledeceğiz. Çocuk gelip diyor ki, abi bu defa söz verdiler işim olacak. Malûl gazi, Doğruyol'da bu da gazi olmuş, evli iki çocuk babası.

Düşüncesinden bükülecek, olmadığı gibi görünecek ve hakkını alacak. Nerdeyiz değerli kardeşlerim, nerde yaşamaktayız, ne oluyor, nereye gidiyoruz? Ve öyle de yapıyor 1981'de. İş olmadı. 1985'e geldik. Bu defa garanti verdiler ve Maraş'ta, kapalı bölgede bir ev de verdiler. Bölge kapandı dediler, hepimizi ayrı yerlere vereceğiz. Koyunları vardı sattı, elli altmış tane, işini bozdu, bütün parayı da oraya yatırdı. Bitti. Bul da gel. Başka bulsun, başka ev bul. Geldi yerel seçimler, dendi ki, "e, hadi bakalım, üçüncü defa söz veriyoruz, bu defa bitti işin, tamam, merak etme. Ama kanıtlanırsa kendini, kardeşin de aday olacak." Gidip geliyor, "işte biz geçtik size, kardeşimizi de aday yaptık, hadi bakalım." Bitti seçimler. Malul gazi başını sokmak için iki çocuğu ile iki odacık yapmaya gayret ediyor. Şimdi değer mi değerli kardeşlerim? Şehit babası olsun, malul gazi olsun, insanları bu kadar bükmek bu kadar ezmek, değer mi? Ne kazanacağız. Belki o UBP militanının gönlü oldu, hoş oldu ama bizim vicdanımız hoş olmadı. Vicdanımız herhalde bunu bilen, gören herkesin sızlamıştır. Onun gönlü hoş, binlerce yurttaşın ise vicdanı rahatsızdır ve bunlar partisel hesaplarla oluyor. Odur acı olan. Partisel hesaplar uğruna değerli kardeşlerim.

Toprak konularından da açsak, nerde, nerde ve bir köyümüzde seçimlerde iğitiyoruz. "Biz bunlara göstereceğiz, ellerinden topraklarını alacağız, sen UBP'nin arkasından bayrak sallamazsan. Etmezsek seni bayrak sallayasın da göresin". İsa Galib, Beyarmudu'nda İsa Galib Beyarmudu'nda bir yurttaşa kahvenin ortasında yüzetmeye de hazırım. Kimden güç alıyor bu kişi değerli kardeşlerim. Diyor ki, "seni mahkum edeceğim UBP konvoylarında koşacan." ve seçim biter çocuğun elinden toprağı alınır, Bakana gider, oraya gider, buraya gider. E, sıkıntım var. Nedir sıkıntısı. İsa Galib Beye hesap veremeyecek. Bir

Bakan İsa Galib Beye hesap veremeyecek ve kahvelerde devam ediyor; "bize toprak yok." "bunlar toprak alacak." Ya ben, oraya gitmeden kimlerin alacağını, listeyi görmedim, biliyordum. Çünkü kahvelerde konuşuluyordu. Gizli olmaz. Siz ne kadar da listenizi son saniye uzatsanız, bunlar gizli kalmaz. ve değerli kardeşlerim, bütün bu olaylar bir gerginlik getirdi. Bir; 14'ünde toprak dağıtımı olacağı, icar yapılacağı ilân ediliyor. Muhtara yazı gönderiliyor, halka çağrı yap, açık artırma ile icar. Çoğu yerde oluyor, el altından icar...

NACİ T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Gafgalyalar da açık artırmaya...

MEHMET ALTINAY (Davamla) - Kim yanına birini alır götürürse, UBP'nin etkili kişisi ise icar, icar. Dün ama bugün. Vazgeçin, bu uygulamalardan vazgeçin ve açık artırma ile icar edileceğini, muhtarı da yalancı yerine koyuyorlar. Muhtar da kahvelere asıyor ve diyor ki, "açık artırma peşin para usulü ile 14 Ekim'de topraklar icar edilecek." Ama bize bilgiler geliyor ki, militanlar kahvelerde hissettiriyor, adımımızı denk alınız, dikkatli olunuz, görünmeyiniz; öyle adamlar var ki selâm da vermekten çekinir bize. Hatta, hatta bu şehit babası öyle ilginç söyledi... ama bu da gerçekse, demiş ki adam "yahu benim işim niye olmuyor," UBP Örgüt Başkanına gitmiş niye benim işim olmuyor, UBP temsilcilerine, "sen" demişler kendisine "partizanlık yaptın."

Ne yaptım yahu. Ben bir şehit babası bir yurttaş. Ne partizanlığım olabilir? Senin oğlunun nikâhı vardı ve Altınay'ı yüzük takmağa çağırdın. UBP Örgüt Temsilcisi bunu söyleyebiliyor. Ve bir gün önce böyle bir şeylerin plânlandığını zaten aylar önce işitmiştik, endişelerimiz vardı. Genel Başkanı aradım. Sayın Başkan, böyle böyle endişelerim var. Böyle konuşuluyor. Böyle bir hazırlık varmış. Lütfen İskân Bakanını al, uyar, yapmasınlar, dengeli davransınlar. Nihayette bir milletvekiliyiz. Büyük huzursuzluk olur, gerginlik olur. Sayın Genel Başkanımız uyarıyor, dinleyen yok. Bozkurt da kim? Altınay kim? Bir vatandaş sizi bir takım tehlikelere uyarsa dikkat etmek zorundasınız. Ama hayır, aksine, biz ne Bozkurt, ne Altınay. Kim onlar? Bu mesaj veriliyor ve ertesi gün bu endişeleri taşıdığım ve gerginliğini de bildiğim, yaşadığım için dedim ki ben de orda bulunayım, belki sıkılanlar olur. Ve geliyor devletin memurları, meydanda yüzlerce tarla icar etmeye gelen insanlar toplanmış. Bir liste çıkarıyor ve bir isim listesi okuyor, bu kırk üç kişiye icar olunacak, gerisi gidebilir. Soruyorum, bugün duyurunuz açık artırma, bu yurttaşlar bu amaç için burdadır. Niçin bunun dışında bir işlem yapıyorsunuz? Niçin.

BAŞKAN - Sayın Altınay, devam edecek misiniz?

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Beş dakika daha.

BAŞKAN - Peki.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Niçin? Bakanın emridir diyor. Peki diyorum.. Bu liste nasıl hazırlanmıştır? Köylünün haberi yok. Komisyonların haberi yok. Askıya alınmamış, itirazlar

yapılmamış. Bakanın emri. E, kim yapar bu listeyi. Geçmişte toprak sahiplerine, hak sahiplerine toprak dağıtılacağında, halkın huzurunda, doğru yanlış ama en azından en doğrusu yapılır, listeler asılır, itirazlar olurdu. Şimdi bu niye? Listenin içeriğine, kimlerin alacağına da pek girmek istemiyorum. Yalnız şunu söyleyeyim. Bunun altında yatan masum gerekçe, topraksızlara toprakmış. Bunların değerli kardeşlerim yirmi sekizi hepsinin işi kurulmuş, çalışmaktadır. Mehmet Beyaz İngiliz Uslerinde Üçyüz Kıbrıs Lirasına yakın aylık almaktadır. Kayınpederinin yüzlerce dönüm arazisi vardır, hayatında tarlaya gitmemiştir. Hangi kategoriye girdi? Tek kategorisi UBP'lidir.

Mehmet Yaşar Tan, elektrik müteahhidi, Uslerde çalışmaktadır. Hiç toprakla alakası yok. Ve söylüyorum size, söylüyorum çünkü takip edeceğim, bu topraksız adı altında verilen kişilerin yirmi sekizi ekmecek. Çünkü alakası yoktur. Ama bunlar da bir yerde ikinci plândadır. Söylemek istediğim, usulsuz bir şey yapıyorsunuz. Ve insanları ayırıyorsunuz. Şimdi ben sizi köyde yaşayan bir milletvekili olarak uyarısam değerli arkadaşlar, bu konularda dikkatinizi çekmesem, niye söylemediniz da derdiniz. Ama büyük bir gerginlik doğdu, bu liste okunduktan sonra hem usulsuz, hem haksız bir listeydi, partizan bir listeydi. Alıyorum köyden, çünkü köylü galeyana geldi. Polis, yeterli güvenlik tedbirleri yok dedi. Memurlar dedik ki uyaralım bu ilgili bakanları, bir yerde sağduyu galip gelecek. Ve Polis Emniyet Müdürü, memurlar, biz gittik polise.

Alıyorum Genel Başkanımızı, Sayın Bozkurt çok gergin bir durum var Birbirlerine zarar verebilirler, Birbirlerine zarar verebilirler. Lütfen uyar ilgili bakanı, Başbakanı bu uygulamayı bugün durdursunlar, listelerini gözden geçirsinler, ne ise usulleri ona uysunlar ama bu uygulama dursun, çünkü insana zarar gelebilir diyorum. Bir milletvekili olarak köyden meclise de geledim o gün. Sayın Genel Başkanımız, Parti Başkanı, Bakanlık yapmış, yılların deneyimli, hizmeti geçen bir politikacısı, Başbakana diyor ki, böyle bir durum var Sayın Başbakan lütfen erteleyin, değerlendirin, o hak sizin, o yetki sizin diyor gergin bir durum vardır. Netice değerli arkadaşlar. Polisle takviye edilsin, uygulama yapılsın. Polisle. Milletvekilinin, bir parti başkanının uyarısına karşı Başbakanının yanıtı, polislerle takviye edilsin ve uygulansın. Telefon ediliyor Landroverlerle polisler... Uygulayabilirdiniz de. Ama az önce söyledim değerli arkadaşlar. Birşeyi çözmezsiniz, çözemersiniz de. İnsanları kırdırtmak, öldürtmekten başka bir iş yapmıyorsunuz. Peki, peki biz o zaman çıktık, ne olacak? E, polisle takviye edilecek ve uygulanacak. O kadar daha büyük bir tepki. Dedim ki o anda artık bir insiyatif kullanmam lâzım, dedim ki arkadaşlara, "arkadaşlar sakin olun, hiç olaylara girmeyin, polisin işine de karışmayın. Çünkü Başkana, Başbakana konuyu aktardık. Onun üzerinde Cumhurbaşkanı var, en azından insanlara zarar gelebilir, bilgisi olsun." Böylece durumu yatıştırarak çıktım, geldim Lefkoşa'ya. Yine orda tabii bu beklenti içinde, işte Cumhurbaşkanı da ne yapacak, ve polis geliyor bu uygulama başlıyor. Çözüldü mü sorun? Hepsine de dağıtsaydınız, ne olacak? Bitmez. Çünkü vicdanında yanlış. Vicdanları insanların yaralanmış. Bizim uyarımızı dinlemediniz, bildiğinizi okumaktasınız. Dört tane militanı yanınıza alarak İstediginize vergi beyannamesi de gönderirsiniz İstediginize, oy gönderdiğiniz elli kişiye, beyanname gönderdiğiniz, toplayınız gelirlerini, sizin o yanınıza aldığınız adamların bir tanesinin gelirleri kadar değildir. Kaç kuruş vergi öder? Şaban Emre. İhale milyoneridir

NACI T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Başka işlerin de milyoneridir.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - İhale milyoneridir ve toplayın köyde bütün insanların gelirlerini onun gelirine erişmez ve sorarım kaç kuruş vergi ödemektedir? Hasan Batu, UBP Örgüt Başkanı, üslerde muhalif tek bir kişi yaşatmadı. Kontraktörün yanında çalışamazsınız. Akdoğan'da, Türkmenköy'de duysun sizin muhalif olduğunuzu geçemezsiniz o yanı. Ekmeğiniz biter, bitmiştir kalmaz. Ve sizin...

BAŞKAN - Sayın Altınay, bağlayın lütfen.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Bağlıyorum. Şimdi değerli kardeşlerim, bizi dinlemediniz, Genel Başkanımızı dinlemediniz, diktiniz katayı gidiyorsunuz. Yanlış. Bu uygulamadan zarar gören yurttaşlar, mağdur olanlar mahkemeye başvurdu, ara emri çıktı. Yürütme durdurulmuştur. En azından mahkeme size, şimdi bir zaman fırsat vermiştir, geliniz bu noktadan itibaren olsun koyunuz bu insanları karşınıza ve adaletli, dengeli bir uygulama yapınız. Bu yolu terkediniz, sorumlusunuz, büyük sorumluluk taşımaktasınız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Altınay. Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;...

İBRAHİM KORELİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Başbakan vekili olarak mı cevap veriyorsunuz?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İlgili Bakan olarak. Çünkü konular içerisinde, Sayın Altınay'ın bahsettiği konularda Bakanlığımızı da ilgilendiren ve genel olarak da söylediği konuların bazıları bize ait olduğu için cevap veriyoruz.

Sayın Mehmet Altınay her türlü hareketi, her türlü olan ülkedeki toprak dağıtımından hak sahipliğine, ev hak sahipliğinden tutunuz da malûl gazi durumuna kadar her şeyi partizanlığa bağladı. Ve Başbakan'la bir diyalog eksikliği olduğunu ve diyalog eksikliğinden dolayı ya bizi anlamıyorlar, ya biz onları anlamıyoruz diye, o mealde bazı sözler söylediler.

Toplumun vicdanlarında daha düne kadar partizanlığın ne olduğunu ve partizanların bu ülkedennasıl geçip gittiğini görmüşlerdir. Bunu toplum vicdanı yargılayacak ve bir gün bunu karara varacaktır. Ulusal Birlik Partisi on yıldır iktidardadır.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hiç partizanlık yapmamıştır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ve yapmış olduğu partizanlığın toplum vicdanında muhterem arkadaşlar, esas mühim olan toplum vicdanıdır. Burda çıkıp da bir köyde, yaşadığınız bir köyde, belediye başkanlığını kaybettiniz diye böyle ateşli nutuklarla ve uydurma sözlerle ve bilmeden, ona buna suç atmakla ve kişileri bu kürsüye...

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan'a belgeyi verdik...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Vereceğim size, bu kürsüye kişilerin isimlerini getirmek bir politik yol değildir. Biz genel konuşacağız.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Somut konu getirin.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Belediye konusunu gündeme getirdiler. O konuda gerekli girişim yapılmıştır. Yalnız Sayın Altınay'dan şunu beklerdim. Belediye Başkan Vekilini dövme hadisesini de buraya getirsin.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - O olaylar nasıl gelişti, onu da biliyorsunuz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Aynı köyde eski Belediye Başkanı, Toplumcu Kurtuluş Partisinin eski Belediye Başkanı Belediye Başkan Vekiline imzalaması için uzattığı kâğıdı imzalamadı diye ve Belediye Başkan Vekilinin gerekçesi şuydu arkadaşlar. Müracaatında bana müsaade verin, bu sizin yazınızı İçişleri Bakanlığı müsteşarına götürüp göstereyim, sorayım, yasal yönden hakkım var mıdır, yok mudur? Ve bu söz üzerine bu arkadaş Belediye Başkan Vekilini yumrukluyor, yere düşürüyor ve üzerine çıkıyor ve Sayın Altınay bunlardan hiç bahsetmiyor, hiç bahsetme ihtiyacını da hissetmiyor.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Gerekçesiz olmuyor bu işler, gerekçesi var.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ben bunu doğrudan doğruya biraz hazımsızlık gibi görüyorum. Toplum vicdanı bir gün gelecek yargılayacak. Kim neden bu ülkede geçerken partizanlık yapıp yapmadıklarını. Somut örnekler vardır. Hele İskân Bakanlığı bu Erol İsmail konusunda...

MEHMET ALTINAY (Devamla) - İsmail Cemal.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gerçekten vardı bilgiler verilmiştir. Erol İsmail şehit olan ve babası olan İsmail Cemal hakkındaki bilgileri şu anda ben değerlendirecek durumda değilim. Vermmiştir. Mutlak surette değerlendirip de kendisine o konuda da cevap verilecektir.

Yalnız merak ettiğim bir husus vardır bu malûl gazi konusunda. Gerçekten Sayın Altınay hayal mahsulu içindedir. İşte 1981'de UBP'ye geçiniz, 1985'te tekrar geçeceksiniz. Yerel seçimde kendinizi göstereceksiniz. Bunlar neyle kanıtlanır muhterem arkadaşlar? Bunlar Sayın Altınay'ın herhalde hayalinden doğan neticelerdir bunlar.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Çocuğu getireceğim öyleyse size.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Toplum sorunlarından istifade ederek, var muhterem arkadaşlar, gerçekten bu ülkede bu bahsettiğiniz toplum sorunları vardır. Bunlar yoktur demiyorum. Bugün gerçekten şehit ailesi olarak da ev almamış, malûl gazi olarak da ev almamış insanlar vardır. Biz bunların bilinci içindeyiz. Ama bu toplum sorunlarından istifade ederek toplum vicdanındaki bu yaralardan istifade ederek bunlar partizanlıktır, bunlar partizanlıktan dolayı yapılmaktadır demek suretiyle bu insanları istismar ediyorsunuz muhterem arkadaşım.

Esas konumuz olan ve Sayın Altınay'ı en çok herhalde gündeme getiren toprak dağıtım konusuna gelelim. Bu ülkede bir uygulama yapılmaktadır. Nedir yapılan uygulama? Şudur; İskân Bakanlığı bazı köylerde, hemen hemen bir çok köyde, toprak hak sahiplerini tesbit etmiştir ve bunlara hak sahipliği oranında toprak dağıtmıştır.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ağır ağır kandıracaklar bizi hiç partizanlık yapmıyorlar.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Geçtiğimiz yıllar içerisinde yeni hak sahipleri, genç arkadaşlar evlenmek suretiyle... Sayın Naci Talât dinlerseniz...

NACİ T. USAR (Devamla) - E, ne oluyor efendim, sizi dinledikçe gerçekten partizanlık yapmadığınıza dair ikna oluyorum.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Memnun oluyorum, ikna edebiliyorsam demek ki doğruları söylüyorum.

NACİ T. USAR (Devamla) - Zaten zuhuri gibi bağladınız bizi.

RAŞKAN - Dinleyelim efendim, dinleyelim lütfen.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sizi yavaş yavaş bu yana çekeceğiz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu ülkede toprak dağıtımının nasıl yapıldığı konusuna bir daha gündeme getirelim, bir daha anlatalım.

Köylerde 1978 yılına kadar normal hak sahipleri tesbit edilmiş ve bir yöre çalışması şeklinde hak sahiplerine toprak dağıtılmıştır. Geçtiğimiz yıllar içerisinde tabii gençler büyümüş, evlenmiş ve onlar da kendilerini köylerde hak sahibi olarak görmüşlerdir.

Dolayısıyla İskân Bakanının dağıtım dışı bıraktığı ve Maliye Bakanlığına kiralaması hususunda devrettiği toprakların kiralama usulü şöyledir arkadaşlar: Öncelikle İskân Bakanlığından Maliye Bakanlığı bir bilgi ister. Der ki biz (x) köyde toprak kiralayacağız. Bu köyde siz bütün hak sahiplerine toprak dağıttınız mı? Dağıttıysanız kalan rezervlerin miktarını bize bildirin. Eğer kalan rezervler varsa ve toprak hak sahipliği konusunda 78 yılında istifade etmemişse ve şu anda hak sahibi olarak görürseniz, bunların da isimlerini veriniz ki biz bunlara, bu genç, yeni evli arkadaşlarımıza öncelik verelim ve o arkadaşlara bu topraklardan öncelikle kiralayalım. İskan Bakanlığında Sayın Altınay'ın Beyarmudu'nda bahsettiği zaten hırçınlığının nedeni, Beyarmudu'ndaki Belediye Başkanı seçimindedir. O günden beri hırçınlığı yenemiyor Sayın Altınay. Hükümet üyesiyken de zaten hazmedemedi. Hazım meselesidir tabii.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Muhtarlığı da TKP kazandı.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hazım meselesi mi bu yahu?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Hazım meselesidir kardeşler. Biz hazmederiz belki. Biz belki hazmettik Lefkoşa Belediye Başkanını ama siz Sayın Altınay kendi köyündeki Belediye Başkanını hazmedemediği içindir, ne yapalım, olabilir.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - İnsanlar birbirini öldürüyor, başka hava kesen sen.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ve gizli liste verildi diye bir yöntem ortaya atıldı. Dinle Sayın Altınay, dinle kardeşim. Biz seni dinledik, dinlerken de hiçbir şey söylemedim ben, ağzımı da açmadım. Dinlersen...

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Konuyu saptırın.

- 467 -

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Saptırmıyorum ben konuyu, niye saptırayım konuyu ben?

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hazımdan bahseden, bilmem nerden bahseden...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok bahsedeceğim tabii yahu. Sayın arkadaşımız buraya gelip de Ulusal Birlik Partisinin tümünü partizanlıkla bu ülkedeki şeylerle suçlarsa ve ben de çıkar da kendisine hazımsız derssem ne olmuş yani. Ağırına mı gitti?

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Ne hazmı be, tarlalardan bahset bize ne oldu?

BAŞKAN - Dinleyelim arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gizli liste konusu...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar.)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Altınay'dan isterdim ki, isterdim ki bu liste konusunda...

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Bakan eczacıdır, malûm, hazımdan bahsetmesi gayet normaldir.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim arkadaşlar.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ergin Abdullah'ın sayesinde. Ergin bey bakar çaresine. Arkadaşınız Ergin bey bakar çaresine, yanındadır.

MEHMET CİVA (Devamla) - Teşhis tamamsa bir araştırayım bakayım.

.../468

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Tamam teşhistir, sen ver de tamamdır. Listedən bahsettik. Gönül arzı ederdi ki Sayın Altınay kendi hazırladığı listeyi de buraya getirsin koysun bu konuda. Toprak dağıtımının nasıl yapıldığını izah ettik. İskân Bakanına sorduk, Sayın Bozkurt doğrudur, Sayın Altınay telefon etmiştir, Sayın Başbakanı ikaz etmiştir, Sayın Başbakan da beni çağırmıştır, demiştir ki Beyarmudu köyünde toprak dağıtılmaktadır, lâkin orda bir konu vardır, hak sahipliği konusunda bazı itirazlar vardır. Kırk üç kişinin ismi konusunda itirazlar vardır. Nedir?...

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Usul konusuna gel.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Usul konusuna geleceğim Sayın Altınay, usulsüzlük yoktur orda. Ben Sayın İskân Bakanına şahsen sordum, Sayın İskân Bakanı bir liste hazırladınız...

MEHMET ALTINAY (Devamla) - İskân Bakanı dilini yuttu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yutar yutar, sen bekle de görürsün şimdi. İskân bakanına sorduk, dedik ki siz Maliye Bakanlığına toprak kiralamak için Beyarmudunda, yani hak sahibi olarak kırk üç kişilik liste verdiniz. Bu çalışmanızda ısrarlı mısınız, yoksa tekrar bu çalışmayı gözden geçirmek ister misiniz? Dedi ki bu çalışma uzun bir çalışmanın mahsulüdür, iyi bir araştırmanın mahsulüdür, biz bu listenin doğruluğuna inanıyoruz, dolayısıyla bu listenin uygulanmasını talep ediyoruz dediler.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - O seçim öncesinden beri devam etmektedir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - E Sayın Altınay o zaman Devlete düşen görev, devlet görevini yapacak. Eğer bilgilerin doğru olduğuna inanır ki devletin görevi...

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Devletin görevi polis yoluyla dövdürmektir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Onu izah edeyim size. Dolayısıyla yapılan araştırma konusunda en sonunda bu kişilere toprak dağıtılması gerektiğini tekrar ilâve ettiler tabii. Sizin gidip de orda tahrikçilik yapmak suretiyle, Meclisteki görevinize gelmemek suretiyle orda kalıp da tahrik yapacağınızı biliyorduk ve bekliyorduk tabii bunu. Zaten sizler de beklerdiniz.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Tahrik yapan sizsiniz. Mehmet Beyaz'dan bahset bana bakayım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Usulsüz toprak kiralamasını diyor ve bizim köyde de ilandan bahsettiler. Muhterem arkadaşlar; İskân Bakanının göndermiş olduğu listeden sonra eğer köyde toprak artarsa mutlak surette o söylediğimiz sistem içerisinde açık artırma usulüyle toprak da dağıtımı yapılacaktır ve göreceksiniz eğer bu kırk üç kişi hak sahibi bittikten sonra o şeyde, o köyde verilecek toprak varsa aynı şekilde açık artırmaya çıkacak.

Sizin köyünüzün ta yanında Sayın Altınay; Çayönünde dokuz bin dönüm toprak kiralanmıştır. Nasıl kiralanmıştır herhalde bilginize gelmiştir.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Geçen hafta eşit dediniz, bu Beyarmudu'ndaki eşit mi?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ve sizin köyde bütün üzünü şu: Kırk üç kişi muhterem arkadaşlar; ben de zannettim ki her biri yüz, yüzellişer dönüm toprak kiraladılar.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Toprak miktarı azdır maalesef ve kiralanın toprak da, galiba eğer yanlış bilgin yoksa yirmi dđnđmle otuz dđnđm arasında kişiye dđřen toprak sayıdır, miktarıdır.

NACI T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Az mı patates için?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Budur. Patatesin toprağı değildir hepsi bunlar. Kuru arazidir.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Az mı?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Dolayısıyla usulsđzdđr dediği Sayın Altınay'ın izah ettiğim şekilde, İskân Bakanlığının hak sahibi olarak gđrdđđ kişiler öncelikle kiralanır. Geriye kalan topraklar fazlaysa aynı şekilde uygulanır. Bu ilk defa bu Hđkđmette uygulanmış bir sistem değil. Kendilerinin de Hđkđmette olduğu dđnemde aynı şekilde uygulanmıştır muhterem arkadaşlar ve şu anda Dip Karpaz'da da aynı şey uygulanacak, Kaleburnu'nda da aynı yđntem uygulanacaktır. Yeni hak sahibi genđ arkadaşlar, yeni evliler varsa ve hak sahibi iseler öncelikle onlara toprak verilecek, artın toprak varsa ...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ulusal Birlik Partisine yazılmaları şartıyla.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Diğer topraklılar, toprak kiralamak isterse açık artırma suretiyle toprak kiralayacaklar. Dolayısıyla bu ne dđn uygulamaydı, ne bugđnkđ uygulamadır. Ta eskiden beri uygulanan bir sistemdir.

NACI T. USAR (Devamla)- Cumhuriyetçi Tđrk Partili genđlere verip vermeyeceğinizi bizzat takip edeceğiz efendim.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Var, var. İki Cumhuriyetçi Tđrk Partili genđ ... Kalmadı artık. Hepsi kđřeyi dđndđ. Toprak istemezler artık.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Dolayısıyla muhterem arkadaşımın burda kişileri gündeme getirip de işte falan ihale, milyon verir. Falan işte Uslerde ...

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kaç kuruş vergi öder? Soru soracağım.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Onu getireceğiz. alabilirsiniz de. Açıktır. Ulkedeki vergiler açıktır. Kişilerin ne kadar vergi verdiği saklı değildir, Resmî Gazete'de yayınlanır.

MEHMET ALTINAY (Devamla)- Yayınlanmaz artık.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Resmî Gazete'de çıkar, yayınlanır.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Yayınlanır.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Resmî Gazete'de yayınlanmaz.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- İsterseniz bugün Bakanlığımıza gelin. Zaten Bütçe Komisyonu devresinde istediğiniz bütün bilgileri getirelim. Hiç birinden gizli saklımız yoktur.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Seçim köprüsünü atladınız diye yayınlamaya başladınız.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Hiçbir şeyimiz yok kardeşim. Açıkça getirip söyleriz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Yayınlandı.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Resmî Gazete'de yayınladınız mı? Yayınlanmadı.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Niye karıştırıyorsunuz?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Bizim prensip olarak edindiğimiz bir konu var. Biz, Devlet yönetiyoruz. Biz, kişilerle, Hasan'ın

Hüseyin'in efendim, bilmem neyi gündem getirip de burda Hasan işte Uslerde falanı durdurdu. Falan efendim İsa'ya bilmem ne dedi. Biz bu memleketi kahve lakırdılarıyla, kahvedeki sohbetlerle idare etmiyoruz.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kahve lakırdısı değil bunlar gerçektir. Herkes bilir.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Biz, bizim ülkemizin öngördüğü yasalar çerçevesinde yasaların bize verdiği yetkileri kullanarak bu Devleti idare ediyoruz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Bayram.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sen de Altınay'ı hazmedemedin.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan. Onay Fadıl Demirciler.

İSKAN BAKANI ONAY FADIL DEMİRCİLER - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Mehmet Bayram'ın eklediklerine, söylediklerine ben birşey eklemek istiyorum yalnız. Akdoğan'da tahsisi yapılan evin bir şehit ailesinden iptal edildiği konusunda birşey söylemiştir. Durum şudur: Bakanlığımıza bağlı İnceleme ve Dağıtım Komisyonu Akdoğan'daki yarım inşaatı konu şehit ailesine tahsis etmişti. Ancak, bu tebligat ilgili aileye yapılmıncaya kadar, başka bir Akdoğanlı bu yarım inşaatın tamamlanması için faaliyete geçti. Neticede bu yarım inşaat sözkonusu şehit ailesinden iptal edildi ve kendi rızasıyla ve kendi istemi doğrultusunda kendisine Akdoğan'da yine ve daha iyi durumda bir yarım inşaat tahsisi yapılmıştır. Yani, bütün gelişmeler bu konuda budur.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Rızası yok ve kabul da etmemiştir.

ONAY FADIL DEMİRCİLER (Devamla)- Toprak dağıtımı konusunda Beyarmudu'nda Sayın Altınay kardeşimiz Salı gün beni aradı. Dedi ki bu listeler pek sağlıklı değil. Bu listelere girmesi gereken başka şahıslar da vardır. Ben de bunun üzerine kendisine, tamam dedim, yarın saat 10.00'da Bakanlar Kurulu vardır. Yarın

saat 10.00'a kadar sizin öngördüğünüz listeyi bize getirin, bunların da haklı görülmesi halinde, bunlara da toprak vermeye çalışırız dedim. O liste halâ daha gelmiş değil zannedirim.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Köy Komisyonları yapacak onu, benim işim değildir.

ONAY FADIL DEMİRCİLER (Devamla)- Teşekkür ederim.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Sayın Bakan ...

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Demirciler.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Konutu olmayan şehit ailesi var mı? Bu soruya yanıt verirseniz çok memnun olacağım. Bilginiz dahilinde olan, konutu olmayan şehit ailesi.

ONAY FADIL DEMİRCİLER (Devamla)- Şimdi konutu olmayan şehit ailesi ve malûl gazi, ikisi de aynı kapsamda mütalâa edebilirsek, sayı otuz veya otuz ikidir. O civarda birşey. Yani artı, eksi %5.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Bu kadar geçen süre içerisinde çoktan çözümlenmesi gerekiyordu. On yılda çözümlenmemiş vahim bir görev ihmalidir bilginize getirilen.

ONAY FADIL DEMİRCİLER (Devamla)- Bu onların yasal hakkıdır. Verilmesi lâzımdır. Aynı görüşü paylaşıyoruz. Biz de vermeye çalışıyoruz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Demirciler. Sayın milletvekilleri; kalındığı yerden devam edilmek üzere saat 14.30'a kadar birleşime ara veriyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati:13.15

- 474 -

- İKİNCİ OTURUM -

(Açılış saati: 15.00)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 6'ncı Birleşiminin, 2'nci Oturumunu açıyorum.

Ad okumak suretiyle yoklama yapar mısınız?

(Kâtip ad okuyarak yoklama yapar.)

KÂTİP - Nisap vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Şimdi üçüncü gündem dışı konuşmaya geçiyoruz. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın Kemal Emirzade, yerini Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa milletvekili Sayın Naci Talât'a vermiştir. Bu nedenle Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Naci Talât'ın "Cumhurbaşkanının Meclisle ilişkileri, dokunulmazlığın kaldırılması istemi ve siyasal yaşamımızda bazı olumsuzluklar" konulu gündem dışı konuşma istemi vardır. Bunu okur musunuz?

KÂTİP -

16 Ekim, 1986

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

17 Ekim 1986 tarihli birleşimimizde Cumhurbaşkanının Meclis ilişkileri, dokunulmazlığın kaldırılması istemi ve siyasal yaşamımızda bazı olumsuzluklar konulu gündem dışı bir konuşma yapmak istediğimi bildirir, saygılar sunarım.

Naci T. Usar
Cumhuriyetçi Türk Partisi
Gazi Mağusa Milletvekili

.../475

BAŞKAN - Buyurun Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; önce, konuşma sırasına bana devreden değerli arkadaşım, grup üyemiz Sayın Kemal Emirzade'ye teşekkür etmek istiyorum.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Talimat verdin kendisine?

NACİ T. USAR (Devamla)- Talimatlara geleceğiz. Finkonumuz talimatlardır zaten. Başladınız. Çıkar çıkmaz başladınız.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Halktan verdi, yoksa megazori.

NACİ T. USAR (Devamla)- Bizde grup ilişkileri sizinkinden biraz daha farklıdır sayın arkadaşlar.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Biraz mı?

NACİ T. USAR (Devamla)- Evet değerli arkadaşlar, konumuz Cumhurbaşkanının Meclisle ilişkileri, dokunulmazlığın kaldırılması istemi ve siyasal yaşamımızda bazı olumsuzluklardır. Bu konuşmayı Mecliste yapmakla, aslında zor bir işi yerine getirmeye çalıştığımızın farkındayız. Bir bakıma, böyle bir konuşmayı yapmak ve bazı hususları Meclis olarak hep birlikte hatırlamamızı dürtmek de üzücü bir olaydır.

Demokrasiler, bütün ülkelerde önce tek kişi yöntemlerine karşı mücadelelerle başlamış ve dünya siyasal yaşamındaki yerini almıştır. Senyöre karşı, krâla karşı, ditatöre karşı, şefe karşı

Führer'e karşı, Duçe'ye karşı, yani tek kişi yönetimlerine karşı mücadeleler ile doludur Dünya Siyasal Tarihi ve bütün bu mücadelelerin bir araya gelişi, bütünü de Dünya Demokrasi Mücadelesi olmaktadır. Ne yazık ki yirminci yüzyılı arkamızda bırakmak için sadece on dört yılın kaldığı bugünlerde bizim demokrasimizde böyle bir dönemden, böyle bir aşamadan, yani tek kişi idaresine, tek kişi yönetimine karşı mücadele aşamasından geçmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanı bu memlekette kendini her şeyin üstünde sanmakta, her şeyin üstünde saymaktadır. Hatta Meclisin bile üstünde sanmakta, Meclisin bile üstünde saymaktadır. Acaba hangi organ daha üstündür? Meclis mi yoksa Cumhurbaşkanlığı mı? Bunun etüdünü yapmak zorunda kaldığımızdan ötürü üzüntü duymaktayız. Çünkü bu işin çoktan çözümlenmiş, çoktan halledilmiş olması gerekiyordu.

Cumhurbaşkanımız kendini bu toplumda her şeyin üstünde sandığı ve saydığı gibi Meclisin üstünde de sanmakta ve saymaktadır ama işin acı yönü Meclis de bunu kabullenmektedir. En azından Meclis çoğunluğu bunu kabullenmektedir.

Sayın arkadaşlar; bu Anayasayı CTP Meclis Grubu kabul etmedi. Bu Anayasaya karşı CTP halkoylamasında hayır kampanyası açtı ama bu Anayasa şimdi yürürlükte. Bizim beğenmediğimiz yanlarını değiştirmemiz gerçekleşinceye kadar da bu Anayasa yürürlükte kalacak, biz de bu Anayasanın koyduğu kurallara uyacağız. Uyacağız ama değişmesi için de ayrıca uğraş vereceğiz. İşte bu Anayasa siyasal yaşamımızda, siyasal organların karşılıklı konumunda Cumhurbaşkanlığıyla Meclisin yerlerini açık seçik belli etmiştir. Önce bu Anayasanın 100. maddesi uyarınca;

"Cumhurbaşkanı bu Yüce Organ huzuruna gelir ve yemin eder."

Cumhurbaşkanı Anayasanın 9^ü. maddesi kurallarına göre bu Yüce Organın, ki halk iradesinin temsilcisidir, halk adına kanun koyar, halk adına yasa koyar, halk adına Anayasada değişiklikler gerçekleştirir, bu Yüce Organın çıkardığı yasaları yayınlar ve yayınlamak da mecburiyetindedir.

Bu Anayasanın kendisine tanıdığı bir geri çevirme, bir iade hakkı vardır yasaları, onun için de çok yönlü bir takım koşulların bir arada olması gerekmektedir, ama Meclis salt çoğunluğu ile ısrar kararı aldığı anda da Cumhurbaşkanı bu Yüce Organın iradesine boyun eğmek ve yasaları yayınlamak zorundadır.

Anayasanın 102. maddesi kurallarına göre de Cumhurbaşkanı gene bu Yüce Organ adına Silâhlı Kuvvetlerin Başkomutanlığını temsil eder.

Bu Yüce Organ Anayasanın 103'üncü maddesi uyarınca Cumhurbaşkanını Yüce Divana sevk kararı alma yetkisiyle donatılmıştır. Cumhurbaşkanı gaybubet ederse, ona, bu Yüce Organın, Meclisin Başkanı vekâlet eder. Cumhurbaşkanı ancak belli koşullar yerine gelirse ve bu Yüce Organın Başkanıyla ve bu Yüce Organda temsil edilen siyasal parti gruplarıyla danıştıktan sonra, yine bu Anayasanın 106'ncı ve 109'uncu maddelerinde öngörülen haller yerine geldiğinde, yani, bir yıl içinde güvenoyu alacak bir hükümet kurulmadığında veya bir yıl içinde üç kez üstüste hükümet güvensizlik oylarıyla düşürüldüğünde Meclisin seçimlerinin yenilenmesine karar verebilir. Anayasamızın 80'inci maddesi ise Meclisin bir Organ olarak dokunulmazlığından söz etmekte ve Meclis özgürlüğünün hiçbir hal ve şart altında kısıtlanamayacağı emredici kuralını koymaktadır. Hepsini geçtik sayın arkadaşlarım, hepsini geçtik. Yalnız bu Anayasayı sayfa sayfa ele alıp çevirdiğimizde, görürüz ki önce Meclisle ilgili Anayasa kuralları düzenlenmiştir, sonra Cumhurbaşkanlığıyla ilgili kurallar düzenlenmiştir, sonra Bakanlar Kuruluyula ilgili kurallar düzenlenmiştir. Bu da Anayasa koyucunun ve Anayasa iradesinin, Anayasa sistematığının ve siyasal rejimimizin Meclisi üstün Organ olarak gördüğünün ve tanıdığıının sayısız kanıtlarından sadece bir tanesidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu düzenlemeler Anayasanın Cumhurbaşkanına üstün olduğunu ortaya koyan düzenlemelerdir ve bu Anayasaya ve siyasal rejime hakim olan anlayış da bu olmak gerekir.

Değerli arkadaşlar; peki, fiilen Meclis, basının bile Yüce Meclis dediği, bizim kendi kendimize Yüce Organ dediğimiz, Yüce Meclis dediğimiz Meclis, fiilen, gerçekten en Yüce Organ durumunda mıdır? Gerçekten en Yüce Organ durumunda olmasını görmek bizi ancak sevindirirdi, mutlu kılardı. Halk iradesinin doğrudan doğruya yansıdığı bu Yüce Organın üstünlüğünün fiiliyatta yaşanmasının demokrasimizin bugünü ve yarını açısından önemini görür, bundan doyuma ulaşır, mutlu olurduk. Fakat ne yazık ki durum fiilen böyle değildir. Bunun böyle olmadığını ortaya koyan yüzlerce örnek vardır. Ben, bugünkü gündem dışı konuşmamızda bu yüzlerce örnekten sadece birkaçı üzerinde durmak istiyorum.

Sayın Cumhurbaşkanı bu Meclise talimat gönderemez. Bu Meclise, Meclisin kendi işleviyle ilgili konularda bir tek satır yazma yetkisi Cumhurbaşkanında yoktur. Cumhurbaşkanı bu Anayasaya göre ancak Bakanlar Kuruluyla muhatap olur. Oysa Sayın Cumhurbaşkanı, 1957'lerden beri günümüze kadar taşıyıp getirdiği, talimat verme, talimat gönderme alışkanlığını bugün halâ Meclisle muhatap olduğu konularda bile sürdürmektedir. Dokunulmazlıkların kaldırılması işlemleriyle ilgili olarak Sayın Cumhurbaşkanının Meclis Başkanımıza gönderdiği yazının, sunulacak evrak arasına alınarak Meclis Genel Kurulunun bilgisine getirilmesini grup adına boşuna istemiştik.

Gelsin, girsin, herkes açsın okusun, tutanaklara ve siyasal tarihimize resmî bir evrak, resmî bir delil olarak geçsin. Sonradan kimse kalkıp da bunu özel bir mektup olarak değerlendirmesin.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğer bu talimat gönderme alışkanlıkları devam eder ve eğer Sayın Cumhurbaşkanı'ndan gelen bu talimatları muhatapları kabul etmeye devam eder ise, Anayasanın öngördüğü demokratik siyasal yaşamın kurulmasına olanak yoktur ve bu memlekette öteden beri Sayın Cumhurbaşkanı'nın taşıyıp getirdiği şef otoritesi rejimi ve şef otoritesi anlayışı egemen olmaya devam eder. Bundan da toplumun kişilik kazanmasına, siyasal kadroların gelişip serpilmesine, olgunlaşmasına en üstün organ olarak Meclisin kendisinin, siyasal yaşamdaki gerçek anayasal yerini almasına olanak kalmaz.

Bunları endişe duyduğumuz için ortaya koyuyor ve hep birlikte yeniden ele alınarak üzerinde durulmasını istiyoruz. Son iki örnek, güncel iki örnek üstünde durmak isterim.

Bunlardan birisi; dokunulmazlığın kaldırılması istemidir. Biliyorsunuz CTP Genel Başkanı Sayın Ozker Özgür'ün 16/12/1985 tarihli Yeni Düzen Gazetesinde "Babalar" başlığı altında yayımlanan bir köşe yazısı Sayın Ozker Özgür başta olmak üzere bendenizin, grup üyelerimizden Sayın Mehmet Civa ve Sayın Feridun Onsav'ın da dahil olduğu dört CTP milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılması için bir dayanak, bir bahane edilmiştir. Olabilir. Bir yazı suç unsuru taşıyabilir. Şimdi biz yazının içeriği üstünde duracak değiliz. Ama, rejim açısından, Cumhurbaşkanı ile Meclisin ilişkileri açısından anormal gördüğümüz, Anayasa dışı gördüğümüz ve birtakım eski alışkanlıkların devamı halinde gördüğümüz noktalara temas etmek istiyoruz. Dokunulmazlıkla ilgili Anayasa kuralı açıktır. Diyor ki; "Milletvekilleri hakkında dokunulmazlık kaldırılması kararı alınmadıkça yargı yoluna gidilemez, ceza kovuşturması açılmaz." Dokunulmazlığın kaldırılması kararını da sadece Meclis verebilir. Başsavcı bir suç isnadı ile dokunulmazlığının

kaldırılması istediği milletvekili hakkındaki işlemleri Başbakanlık eli ile başlatır. Başbakanlık, Başsavcının istemini Meclise gönderir, Meclis Özel Komitesini kurar ve birçok koşulları yerine getirdikten sonra dokunulmazlığın devamına ya da kaldırılmasına karar verir. Prosedür budur. Yani dokunulmazlığın kaldırılması ile ilgili işlemler, üç ayak üstüne oturmaktadır. Başsavcı, Başbakan ve Meclis. Dördüncü bir ayak yoktur değerli arkadaşlar. Oysa Sayın Denktaş kendini o şef anlayışlar içinde dördüncü ayak olarak görebilmekte ve siyasi karşıtlarını sindirme fiiliyatına ve girişimlerine Meclise gönderdiği talimatlar ile bu Yüce Organı da zemin ve alet etmeye çalışmaktadır. Buna dikkat edecek Meclis, Meclis dikkat edecek. Bu Meclis Sayın Kenan Akın'ın dövdüğü ki biz bu gibi olayları katiyen tasvip etmediğimizi de belirtmek isteriz, ayrıca parantez içinde. Sayın Kenan Akın'ın dövdüğü ilgili polis memurunun yazısı üzerine Danışma Kurulu toplanır mı, Başkanlık Divanı toplanır mı, prosüdüğü hızlandırmak için bir haftadan beri yoğun bir çalışma yapar mı, Meclis birleşimini saat 10.00 yerine 12.00'de açar mı? Ne farkı var bir şikayetçi olarak Denktaş ile ilgili polis memuru arasında. Dokunulmazlık konularında ve Meclisin bu konudaki işlemleri ve faaliyetleri konusunda ne fark vardır? Anayasanın ve kanunların gözettiği bir fark varsa söyleyin, gösterin şimdi konuşmamı yarıda bırakır yerime otururum. Ama bir fark var. Talimat verme alışkanlığı ve talimatlara muhatap olanların bu talimatlar doğrultusunda alel acele iş ve işlem yapma alışkanlığı. Bu konuda Sayın Meclis Başkanımızın açıklamalarına da katılmıyoruz. Kendileri ile birçok konularda uyum içinde karşılıklı efendice davranışlar içinde iş yaptık, yaparız ve bundan ayrıca özel bir zevk duyarız. Ancak Meclis Başkanlığının bu noktada Cumhurbaşkanı tarafından gönderilen yazıyı talimat olarak değerlendirmesini de içimize sindiremediğimizi bir milletvekili olarak, bir siyasi parti grubu olarak açıklama ve eleştirilerimizi yapmak zorunda kendimizi addetmekteyiz.

Sayın arkadaşlarım Sayın Meclis Başkanımız gazetelere de yansıyan açıklamasında bazı talihsiz ifadeler de kullanmıştır. Burada hem kendilerinin hem Yüce Kurulun dikkatlerini çekmek istiyorum. Diyor ki Sayın Meclis Başkanı açıklamasında. "Diğer güncel ve önemli bir olay kuşkusuz Cumhurbaşkanı Sayın Rauf R. Denktaş'a dört milletvekilinin ağır şekilde hakaret ettikleri nedeni ile 'nedani ile' dokunulmazlığının kaldırılması ile ilgili olarak Meclise intikal eden dosyaya ilişkin işlemdir." Evvela bu gibi açıklamayı yaparken Sayın Meclis Başkanımızın nedeni ile gibi bir yargılamış ve hükme varmış insanın seçeceği ifadeleri seçmemesini beklerdim, beklerdik, bekleyeceğiz. Hiç olmazsa iddiasıyla diyebilirdi, savıyla diyebilirdi. Yine Sayın Meclis Başkanının açıklamasında talihsiz bulduğumuz ifadeler de şurada vardır. Yeni Yasama Yılı Dönemi başlangıcında Cumhurbaşkanı Sayın Rauf R. Denktaş Meclisle olan ilişkilerinin en sağlıklı ve verimli şekilde yürütülebilmesi için hakkımda ileri sürülen iştihakların açıklığa kavuşturulması için sözkonusu dosyanın yani dokunulmazlık dosyasının biran önce sonuçlandırılması gerektiğini hatırlatan bir yazı göndermişti. Bunun talimat verildiği şeklinde yansıtılması doğru olmaz. Kanımca böylesine hassas bir konuyu ta başından saptırmak taraflara yarar getirmez.

BAŞKAN - Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Devamla) - On dakikam daha kaldı.

BAŞKAN - On dakika.

NACİ T. USAR (Devamla) - Ben henüz başladığımı sanıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yirmi dakika konuştunuz Sayın Naci Talât. On dakika daha konuşacaksanız Genel Kurulun onayına sunacağım

NACİ T. USAR (Devamla) - Genel Kurulu eğer bana on beş dakika verirse bu konuda yapmak istediğimiz görevi yerine getirmek için bize önemli bir fırsat vermiş olacaktır.

BAŞKAN - Onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

NACİ T. USAR (Devamla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - On beş dakika daha konuşacaksınız.

NACİ T. USAR (Devamla) - Teşekkür ederim sayın arkadaşlar.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Emsal teşkil etmek üzere oy verdik. Onu da belirtmek isteriz.

NACİ T. USAR (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

Efendim, bir kere böyle bir yazı göndermek Cumhurbaşkanı'nın hakkı değildir. Böyle bir yazı üzerine işlemleri hızlandırmak veya işlem başlattığını açıklamak ve bunu bir tür gerekçe olarak göstermek de Meclis Başkanının işi değildir, demin verdiğim örnekteki gibi.

Sayın Denктаş, bu mektubu Meclis Başkanlığına ne amaçla yazdı ve ne sıfatla yazdı, bunu da incelemekte yarar vardır. Bir kere mektup şöyle başlamaz; "Bay Hakkı Atun", ve mektubunun altında da şöyle bir imza yoktur "Bay Rauf Denктаş". Mektup resmi sıfatı kullanılarak Meclis Başkanımıza adres edilmiştir ve altında da resmi sıfatı kullanılarak Sayın Rauf R. Denктаş tarafından imzalanmıştır. Bu yazı, Denктаş Beyin yazısını bir şikâyet yazısı, basit bir şikâyet yazısı olarak değerlendirebilir miyiz? Eğer basit bir şikâyet yazısı olsaydı Sayın Denктаş'ın yazısı, Anayasamız bununla da ilgili kuralları düzenlemiştir. Not alsan arkadaşlarım, açsınlar Anayasayı baksınlar. 76. maddenin (2). fıkrası yurttaşların Cumhuriyet Meclisine gönderecekleri yazılar ve dilekçeler ile ilgilidir. Bunun için de özel yasa çıkarılmıştır ve yıllardan beri yürürlükte bulunmaktadır. Gelir dilekçe, gelir şikâyet, Meclis Başkanlığı eli ile Dilekçe Komisyonuna havale edilir, Dilekçe Komisyonu konuyu yine yasa kuralları çerçevesinde inceler ve ilgili yurttaş cevaplandırır. Eğer Sayın Denктаş Cumhurbaşkanı sıfatı ile hareket etmemiş ise, ben Meclis Başkanlığından, vatandaş Rauf Denктаş hangi işleme tabi tutuluyorsa, aynı işlemi

uygulamasını bekliyordum. Dilekçe Komisyonuna da havale edilmedi. Dilekçe Komisyonuna gitseydi konu, Dilekçe Komisyonunun alacağı karar üç aşağı, beş yukarı şöyle olacaktı:

"Sayın yurttaş,

Senin dilekçen incelendi. Bu dilekçen ışığında şikâyette bulunduğun milletvekili veya milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması için Başsavcılığa müracaatın tarafına sevgi, saygı ve muhabbetle bildirilir."

Ancak böyle birşey yazılabılırdi. Dilekçe Komisyonu böyle meselelerde ancak böyle karar kalabilirdi. Demek ki resmi sıfatlar ve demek ki alışkanlıklar bu işte esas olmuştur. Bunlar böyle esas olduktan sonra da biz Meclisimizin dokunulmazlıkla ilgili konularda sağlıklı kararlar alması nosyonundan gittikçe uzaklaştığı kaygusuna kendimizi kaptırmakta haklıyız.

Sayın Cumhurbaşkanı dokunulmazlıklarımızla ilgili olarak bir gazeteye verdiğimiz bir beyanatı ve bu gazetenin bir manşetini her sabah kahvesini içmezden önce veya içtikten biraz sonra verdiği günlük demeçlerinde konu etmiştir ve bizim Meclisi etki altına almak ve yargı organını etkilemek için bir tür baskı, siyasi baskı uyguladığımızı ve manevralar yaptığımızı söyleyiverdi. O Cumhurbaşkanı ki Meclise talimat gönderir, o Cumhurbaşkanı ki yazının sahibi Özker Özgür aleyhine milyonlarca liralık şahsi dava açmıştır, ve o şahsi dava ile başarıya ulaşırsa tatmin olma imkânları elindedir. O Sayın Cumhurbaşkanı talimat gönderebilmekte, o Sayın Cumhurbaşkanı dokunulmazlıklarla ilgili girişimlerde her tarafa talimatlar yağdırmakta, günlük demeçleri ile yargı organına dokunulmazlığı kaldırılmak istenen dört Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekilini işaret parmağı ile hedef gibi göstermekte ama bizim bir açıklamamızı ve bir demecimizi "dokunulmazlıkları kaldırılmasın diye ve hapse girmesinler, cezalandırılmasınlar diye Meclisi ve mahkemeleri etki altına almak istiyorlar" diye suçlayabiliyor. Aynı gün Sayın Cumhurbaşkanı yaptığı açıklamada da "Askerlik konularını kimse ellemesin kimse askeri konularla oynamasın" demektedir.

İşte şevk anlayışı ve işte Meclisi küçümseyen anlayış. Açın Anayasanın 78. maddesine bakınız. Anayasanın 78. maddesi Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin görev ve yetkilerinden bahsediyor. Her konuda olduğu gibi askerlik konularında da yasa yapma münhasır yetkisi bizim elimizdedir. Açınız Anayasanın 74. maddesini ve bakınız yurt ödevinden söz ediyor ve yurt ödevine ilişkin kuralların yasa ile düzenleneceğini belirtiyor. Yani Meclisin kanunlar ile bu hususları düzenleneceğini belirtiyor. Açın 117. maddesini Anayasanın ve 5. fıkrasına bakınız. Anayasanın 117. maddesinin 5. fıkrası, "Savunma Bakanlığına bağlı silahlı kuvvetlerin ve bağlı komutanlıkların kuruluşu, görev, yetki ve sorumlulukları yasa ile düzenlenir" diyor. Ve bunları düzenleme yetkisini münhasıran Meclise veriyor. Ama kalkıyor Sayın Cumhurbaşkanı ve "kimse bunlarla oynamasın" diyor. "Oynayanlar haindir" diyor. Oynayanlar vatan savunmasını, bu toplumun savunmasını, bu toplumun namusunu çökertmek isteyenlerdir" diyor. Ve hepimiz üzüldük ama en çok da kendilerini üzdü ölümü. Kendi oğlunun ve kendi oğlunun kurduğu ve kendisinin de devamlı desteklediği Sosyal Demokrat Partisinin bu konudaki görüşlerini unutarak Cumhuriyetçi Türk Partisine ve Toplumcu Kurtuluş Partisine sâdıracak diye kendini kaybederken onları da unutarak ne büyük hakaretler yaptığını, yani bir yerde kendi kendine bile hakaret edebileceğini görmezlikten gelebiliyor.

İşte, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; isteyen açsın, okusun. İsteyen baksın bulsun Yön Gazetesinin 20 Şubat 1985 Çarşamba günü nüshası, 175. sayısı sayfa ikide askerlik süresinin kısaltılabilmesi için öngördüğümüz somut önlemler vardır bir, askerlik süresinin ülkede herkes için eşit olması ve on sekiz aya indirilmesi. Cumhuriyetçi Türk Partisi, Toplumcu Kurtuluş Partisi, tabii ki muhalif takımı, Denктаş Bey'in deyimi ile muhalif takımı. Alışmış kimisine takım diyecek, kimisine adamım diyecek, kimisine tayfa diyecek. "Muhalif takımı" diyor, "bu takım" diyor "vatan savunmasını çökertmek için bunları savunuyor". İşte burada yazılanlar, işte Yön Gazetesi işte rahmetli Raif Denктаş ve işte rahmetli Raif Denктаş'ın Sosyal Demokrat Partisi. Dr. Fazıl Küçüğü bile Ruma hizmet etmekle suçlayan bir siyasal kişiliğin işgal ettiği makama saygımız sonsuz ama kendisine saygılarımızı sarstığını belirtmek zorundayız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu iç cepheyi çökertme hikâyelerini biz çok dinledik. Bu Rumlara hizmet etmek, bu AKEL'in kuyruğuna takilip gitmek, bu Kıbrıs Türklerini AKEL'le birlikte Rumlara emrine ve hizmetine sokmak ve yok etmek ve benzeri, ve benzeri, ve benzeri yüzlerce ve binlerce ithama doyduk. Artık işittiğimizde o kadar doyduk ki kusacak kadar tıklım tıklımız; Bunlar yeter artık. Bunlar yeter. Bunları bir Cumhurbaşkanı yapıyor. Biz yurdun, toplumun ve namusun savunulmasını niye çökertelim? Biz hangi toplumun elemanlarıyız? Bizim bu toplumda varlığımız, geçmişimiz yok mu? Biz, Erenköy'de bizi kimlerin bırakıp geceyarıları güvenliğe yelken açtığını da çok iyi bilenlerdeniz. Çünkü olaylar bizim gözlerimizin önünde cereyan etmiştir. Siyasal tartışmayı, siyasal edep içinde yapmak gerekir.

Kendisine mektup yazdık Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu mektupta bütün bu ithamlarını vakit olmadığı için okuyamayacağım. Çünkü, aslında okumak ve tutanaklara geçirmek için söz almıştık ama Sayın Altınay nasıl partizanlıkları izliyorsa, biz de Sayın Denktaş'ı izleyeceğiz. Meclis adına Sayın Denktaş'ı bu memleketin siyasal yaşamına tahribat yapmamaya ve artık yaptığı tahribat yeterdir deyip tekrar, be tekrar düşünmeye davet edinceye kadar, bu konularda Sayın Cumhurbaşkanı dikkatlerini tekzip edinceye kadar biz de bu işin peşini bırakmayacağız. Onun için başka bir günde alacağımız bir söz ile kendisine gönderdiğimiz mektubu da okuyacağız.

Kendisine gönderdiğimiz mektupta Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; çok şeylere temas ettik. Bize yönelttiği saldırıları bir bir cevapladık. Bir bir cevapladık ve toplam üç sayfa tek satır tutan yazımıza dört paragraf ile bir cevap gönderdiler. O kadar şeye, hiçbirine cevap vermediler, bir tek konuya ilgilendiler. Sanki sadece o konuda ilgilenmesini istiyormuşuz gibi.

Cumhuriyetçi Türk Partisi Merkez Yönetim Kurulu olarak sunulan yazının üçüncü sayfasında "Ülkemiz her türlü uyuşturucu kaçakçılığının transit merkezi haline geldi" cümle ve iddiası da yer almaktadır.

"Konu Emniyet Makamları ile ele alınmış ve Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığından alınan yazıda Polis Teşkilâtında ve kendilerinde bu iddiayı doğrulayacak herhangi bir bilgi olmadığı Cumhurbaşkanlığımıza duyurulmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızdan aldığım talimata atfen bu iddia konusunda sizlerde şahsen veya parti olarak mevcut tüm bilgilerin ivedilikle Polis Genel Müdürlüğüne duyurulmasını, ülkemizin genel menfaatleri açısından önemle rica eder, saygılar sunarım.

Taner Etkin
Müsteşar."

Yazı 22 Ağustos, 1986 tarihini taşıyor ve inkâr ediyorlar. Bu memlekette böyle hadise yoktur diye.

Değerli arkadaşlar; dört gün sonra 26 Ağustos 1986 tarihli gazetelerde sadece Halkın Sesini aldım, geldim, ön sayfada "Esrar Trafiği Yeni Erenköye yöneldi" başlığı altında altı kilo esrarın ele geçirildiği haberi yayınlanıyor. Hemen hemen aynı gün demek bile mümkün buna. Ülkemizin uyuşturucu ticaretinin bir transit merkezi haline geldiğinden endişe duyduğumuzu Cumhurbaşkanımıza yazıyoruz ve yoktur öyle birşey, varsa elinizde delil, getirin diyebiliyor ama ertesi günlerde gazeteler bir kez daha kendilerinin inkârlarını inkâr ediyor.

Konuyu daha fazla uzatmaya gerek yoktur Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımız bu toplumun siyasal yaşamına tahribat getirdiğini artık ciddi ciddi düşünmelidir ama en son olarak bir husus üstünde daha durmak isterim.

Elimde 12 Ekim 1986 tarihli Sabah Gazetesi vardır. Başka gazeteler de şimdi dikkatinizi çekeceğim habere yer verdiler. Bu haberde bir de fotoğraf yayınlandı. Dünya İslâm Kongresi toplantısına Erbakan başkanlık etti. Yanında da

Sayın Cumhurbaşkanımız oturuyor. Olabilir, oturur. Olabilir, belki de haberi yoktur. Eğer haberi varsaydı oturmayacaktı. Dünya gericiliğinin Türkiye'deki uzantılarına yeniden can vermek için yapılan girişimlerin yer aldığı bir konferansa evvelâ niye gider benim Cumhurbaşkanım? Uluslararası bir niteliği yok, temsili özellikleri yok. Niye gider böyle bir toplantıya bu bir? İkincisi; bu toplantıya eğer haberi olmadan birtakım tezgâhlar getirilmiş ise bunları öğrenbilmek ve bilebilmek durumundadır bizim Cumhurbaşkanımız. Biz onu bekleriz. Siyasî karşıtlarını izlemekte, siyasî karşıtlarımızı suçlamakta, siyasî karşıtlarımızın ruhunu okumakta bu kadar usta olmuş bir sayın siyasal kişinin elbetteki böyle bir toplantıda kurulmuş olan tezgâhı da önceden haber almış veya sezebilmiş olması lâzımdı. Bizim için gösterdiği ustalığı ve şeciatı orası için de göstermesini biz bekliyorduk.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ~~bir~~ misiniz ki Denktaş Beyin katıldığı bu toplantıda şeriat ile yönetilmeyen ülkelerde şeriat için darbe çağrısı da yapılmıştır. Nakşibentler en iyi insanlar, Mason'lar yıldızda, bir de uluslararası dünya gericiliği ve şeriat için darbe çağrıları. Sayın Cumhurbaşkanımız dinsel inanışların neresindedir? Laikliğin neresindedir? Çağdaş düşüncenin neresindedir? Çağdaş düşünce ile dinsel inanışların ve dinsel örgütlenmelerin ilişkisinin neresindedir? Bunu da saygı ile kendisinden merak etmekteyiz.

Değerli arkadaşlarım; bir kere daha belirtmek isterim ki biz bu hususu izlemeye devam edeceğiz. Bizim için en yüce organ Meclistir. Bizim için Meclise hiç kimsenin talimat gönderme hak ve yetkisi yoktur. Bizim için Meclisin kendisine gönderilen hiçbir yazıyı da talimat olarak değerlendirme gibi bir lütfü olamaz, bir düşüklüğü, düşkünlüğü ve zayıflığı olamaz. Bu hususları izleyeceğiz ve ümit ederiz ki bu dokunulmazlıkların kaldırılması için yapılan girişimle açılan bu yeni mücadele evresinde ve aşamasında demokrasimizin herkes, herşeyini yeni baştan düşünmek ve herkes kendine demokrasinin korunması açısından ne gibi görevler düştüğünü bir kez daha hatırlamak olanağını bulur. Hepinize en derin saygılarımı sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât.
CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANI HAKKI ATUN (Yerinden) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başkanım.

HAKKI ATUN (Devamla) - Başkanlığa yöneltmiş iddialar var, sataşma var.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hakkı Atun.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sataşma yok Sayın Başkan.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Var var.

HAKKI ATUN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Talât'ı iyi ki Genel Kurul'a gelerek dinleme olanağı buldum. Zannedersen Sayın Talât'ın Başkanlık Divanındaki tutumu ve söyledikleri ile tamamıyla Meclisin durumu ve Meclisin Başkanı olarak beni ilgilendiren konu hakkında konuşmaya ve bugüne kadar özellikle dokunulmazlıkla ilgili tutumunda gösterdiğim özeni aynen göstermeye çalışacağım. Onun için Meclis Başkanlığı hakkında ve Meclis Başkanlığının bu konuyu ele alışını hakkındaki iddiaları bir açıklığa kavuşturmak ve sözü tekrar söylediğime getirmek istiyorum. Başta söylediğime, Başkanlık Divanı ve Danışma Kurulunda söylenenler ve Başkanlıkla ilgili burda söylenenler arasında çelişki var. Bir yanlışlık var. Sayın Başkandan, Cumhurbaşkanından gelen mektubu bir talimat olarak değerlendirdiğimizi iddia etmektedir. Çünkü Sayın Cumhurbaşkanından talimat almaya alışkın olduğumuzu da, yanlış anlamadıysam iddia etmektedir. Halbuki bu konu Cumhurbaşkanının yazısı gelmeden ele alınmıştır. Bahsettiği prosedürden geçmiştir. Savcılık Sayın Başbakana, Başbakan da bize bu konuyu havale etmiştir ve Meclisin tatile girmesinden evvel ele alınmıştır ve Meclisin yeni döneme geçmesinden sonra da bugün isimlerin de açıklanması ile özel komite kurulma işlemi ve konunun ele alınması tamamlanmıştır. Kesinlikle söyleyebilirim, ki Sayın Cumhurbaşkanından o yazı gelmemiş olsa idi yine bugün bu işlem tamamlanmış olacaktı. Benim, Meclisin çalışmaları ile ilgili yapmamız gereken konularda, herhangi bir savsaklamaya girdiğimi gördünüz mü? Bu konu Sayın Cumhurbaşkanından yazı geldi diye bugün tamamlanmış değildir Sayın Talât ve konuyu taa baştan ele alışımızı ve Danışma Kurulu olarak, hele son noktayı bağladığımızda sizin tutanaklara geçirmek üzere gayet güzel özetlediğiniz

gibi tamamıyla içtüzük açısından ve Meclisin bu konuda bir iddia olduğuna göre üstüne düşen görevi yerine getirmek açısından bundan başka yapacak birşeyi olmadığını ve bugüne kadar Başkanın ve Başkanlığın bunu takdir edilecek biçimde bitaraf bir şekilde yaptığını söylediniz Sayın Talât. Şimdi çıkıp diyorsunuz ki, Sayın Atun Başkanımız olarak talimat almaya alışkındır ki bu işi yapmıştır. Kabul etmemize imkân ve ihtimal yoktur. Çünkü ben herşeyden evvel bu Meclisin Başkanıyım ve bunu tüm Meclise de bir sataşma kabul etmek zorunda kalırım.

Sayın Talât ve sayın milletvekilleri; bilmenizi isterim ki demokrasinin işlemesi açısından, Sayın Cumhurbaşkanına ne kadar saygı duyarsam, Sayın Cumhuriyetçi Türk Partisi mensuplarına da, partisine de aynı saygıyı duyarım. Bu Mecliste biz, demokrasinin işlenmesi için bulunmaktayız ve bunu yapmak görevimizdir. Sayın Cumhurbaşkanının Cumhuriyetçi Türk Partisinin bazı üyeleri ile ilgili ilişkileri iki tarafı ilgilendirir. Ben açıklamamı yine Meclisin durumunu açıklığa kavuşturmak için yapmaya çalıştım. Orda iddia ettiği şey, benim kanaatim şeklinde anlaşılmalıysa gerçekten bir hata yapmış olabilirim. Sonradan benim de dikkatimi çekti. Kesinlikle dosyanın içinde bulunduğu iddiayı anlatmak için söylenmiştir.

Bunu böyle anladığımı dosyanın amaçları açısından böyle demek istediğini şimdi kayıtlara geçirmek üzere söylüyorum. Olayısıyla orda bir ifade hatası varsa dosyanın içindeki iddiayı anlatmak açısından öyle söylemiştir, buna da açıklık getirmiş olayım. Aynı zamanda elbette daha konu Özel Komite bile bu an oluşabilmesine göre, Özel Komitenin çalışma süreci içinde ele alınacaktır. Ben Başkanlık Divanı toplantılarında da bunu söylemeye çalıştım, daha ertesi günden konuyu tirmandırmaya götürmek ve Başkan talimat verdi şeklinde iddialarda bulunmak doğru değildir diye sayın arkadaşlarımı Başkanlık Divanı toplantılarında da uyarmaya çalıştım. Bunu da yine konunun selameti açısından söyledim, şimdi de söylerim. Bu konu Sayın Talat'ın da yine Başkanlık Divanında ifade edildiği gibi Özel Komite aşamasında enine boyuna ele alınacaktır ve biz o zaman gerekli savunmamızı ve bu konu ile ilgili savaşımamızı vereceğiz denmiştir, saygı ile karşılıyorum, elbette öyle olması gerekir. Ama bunu hele Meclisin durumunu zedeleyecek noktaya getirmek kanımca hiçbirimize yarar getirmez. Bunları söylemeye çalışıyorum ve gerçekten bugüne kadar bu konuda büyük hassasiyet gösteren ve bizaat Sayın Talat'ı da içine alan bu Başkanlık Divanı ve Danışma Kurulu arkadaşlarımızı da zor durumda bırakmayalım. Fırsat verelim ve taraflar iddialarını bu özgürlükçü demokratik süreç içerisinde açıklığa ve aydınlığa kavuşturabilsinler. Benim özetle söylemeye çalıştığım bunlardır. Dedim gibi, konunun içine ancak şimdi Komite mensupları, Komitede görev alan arkadaşlar girmeye çalışacaklardır. Bizim bu konuda kanaat beyan etmemiz yersizdir, zamansızdır hatta geçersizdir. Teşekkür ederim.

NACI T. USAR (Gazi Magusa) (Yerinden)- Açıklama hakkımı kullanmak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkanım Hakkı Atun. Buyurun Sayın Naci Talat, beş dakkeyi geçmesin lütfen.

NACİ T. USAR (Gazi Magusa) - Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri; Sayın Meclis Başkanının hitabet kürsüsünden söz alarak yaptığı bu açıklamayı dikkatle izledim ve Meclis Başkanlığının, Meclis faaliyetlerinde tarafsızlığa özen göstereceğine ilişkin verdiği sözleri dinlemekten de büyük mutluluk duydum, bunu belirtmek isterim. Ayrıca Meclis faaliyetlerinde ve siyasal yaşamımızda Cumhurbaşkanımıza duyulan saygı mercesinde Cumhuriyetçi Türk Partisine, Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubuna ve Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekillerine saygı duyduklarını Meclis Başkanımızın ağzından ve kendi sesinden işitmekte bizim için ayrı bir sevindirici ve umut verici olay olmuştur. Kendilerinin dünkü açıklamaları, bizi bu yönde yorumlar yapmaya itmiştir. "İddiası ile" yerine "nedeniyle" kullanmış olması ve dosyanın biran önce sonuçlandırılması gerektiği konusunda Cumhurbaşkanlığı tarafından gönderilen yazı üzerine işlemlerin süratlendirildiğini açıklamış olması, bizi Meclis Başkanlığına da bu konuda birtakım eleştiriler yöneltmeye sevketti. Olay bundan ibarettir, bu hususu açıklamak istedim. Bizim esas üzerinde durduğumuz Meclis Başkanının talimat gönderme anlayışıdır. Bu talimat gönderme...

MEHMET CİVA (Lefkoşa' (Yerinden) - Cumhurbaşkanının.

NACİ T. USAR (Devamla) - Cumhurbaşkanının, özür dilerim. Cumhurbaşkanının talimat gönderme alışkanlığıdır. Bu alışkanlık ancak muhataplarının, bu talimatların yetkisi dairesinde çekilip çekilmediği etüt ederek kendi tavırlarını takınmalarıdır, bizim istediğimiz odur. Bizde bu inanç yanlış olabilir, yani Meclis Başkanının Sayın Denktaş'tan gelen yazıyı talimat olarak değerlendirdiği konusundaki kanımız yanlış olabilir,

Bunu çok kısa bir süre içinde anlamış olacağız. Uygur insanlar olarak kimin kime özür dileme payı düşerse ve eğer bu pay bize düşerse biz ona göre hareket etmeye de hazırız. Bu hususları açıklamak isterim. Neden mektup açıklanmıyor? Neden mektup, sunuşlarda yer almıyor ve neden Genel Kurulun ve dolayısıyla Meclis tutanaklarının bir parçası haline getirilmiyor? Mektubu okuduğumuzda talimat türünden olup olmadığını anlarız. Meclis Başkanının ise bu mektup üzerine hareket etmediği konusundaki görüşü ayrı saygıya değer bir görüştür. Ama mektubun kendisinin tam talimat türünden bir mektup olduğu konusunda bizde çok ciddi ve kesine yakın bir yargı vardır. Teşekkür ederim.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Yenir, yutulur tarafı yoktur.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât. Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı mevkisi ile Cumhuriyetçi Türk Partisi ilişkilerinin bu noktaya gelmesi gerçekten üzücüdür. Demokrasimiz açısından da üzücüdür. Demokrasiyi korumak, Meclisin saygınlığını, Cumhurbaşkanlığının saygınlığını korumak, geliştirmek, yüceltmek hepimizin görevidir. Cumhurbaşkanının olduğu gibi, Meclisin de, milletvekillerinin de, Hükümetin de bütün kuruluşların da görevidir, ödevidir. Sayın Naci Talât konuşmasında, hala Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bir şeflik devrinin hüküm sürdüğünden bahsettiler. Oyle bir yargıyı kabul etmek gerçekten mümkün değildir. Anayasamızın 1. maddesi açıktır:

"Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti, demokrasi, sosyal adalet ve hukukun üstünlüğü ilkelerine dayanan lâıyk bir Cumhuriyettir." diyor. Bunu bu şekilde korumak, bu şekilde geliştirmek hepimizin ödevidir. Tabii, Sayın Usar burda, bu Mecliste bulunamayan kişi hakkında ağır ithamlarda bulundu.

NACI T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ben de her sabah Bakanlık Sarayında değilim. TAK'a ve BRT'ye hababam bizim hakkımızda veriştirir, biz de ona veririz.

KENAN ATAKOL (Devamla) - şimdi Sayın Usar, o kişi bu Mecliste olsa, herhalde onun da söz hakkı olur ve söylenenlere yanıt verme olanağı olurdu.

NACI T.USAR (Devamla) - Aynı sıralarda olmayı çok isterdim.

BAşKAN - Dinleyelim arkadaşlar, lütfen dinleyelim.

KENAN ATAKOL (Devamla) - İzin verirseniz ben çok kısa konuşacağım efendim. Ben sadece, bazı gerçeklerin bilinmesinde yarar olduğuna inandığım için söz aldım. Sayın Cumhurbaşkanı da, Cumhuriyetçi Türk Partisinin yayın organında yazılanlardan ve söylenenlerden gerçekten üzgündür. Biraz önce Sayın Usar'ın bahsettiği Yeni Düzen Gazetesi'nde çıkan "Babalar" adlı yazı, gerçekten ağır ithamlar ileri sürdüğü söylenmektedir. Sayın Cumhurbaşkanı bu şekilde bir itham yapılması, gerçekten demokrasimiz açısından yakışıksızdır, üzücüdür.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden) - Hiçbirşey yok Kenan Bey o yazıda, hepsi vehimdir.

KENAN ATAKOL (Devamla) -Ben yargı organı değilim, Savcılık da değilim, ancak gerçekten yazı okunduğunda, ileri sürülen, söylenen de budur. Dolayısıyla olaylara tek yanlı bakarak, bu şekilde yargılara varmak mümkün değildir.

Sayın Cumhurbaşkanı bu yazı ile ve buna benzer yazılarla büyük bir üzüntü içerisinde. Kendi kişiliği bir yana, Cumhurbaşkanı müessesesi hepimizin, bu Meclisin koruması gereken Cumhurbaşkanlığı müessesesi ile bağdaşmayan yazılar ve demeçler. Bunları korumak, bunları yazmamak, bunlara özen göstermek zannederim hepimizin görevidir ve bunu yaptığımız takdirde, olayları bu şekilde tirmandırarak, bu noktaya getirmemek te yine bizim görevimizdir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Biraz da Sayın Denktaş'a söyleseniz bu sözlerinizi daha iyi olacak. Denge sağlanmış olacak.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Dengeyi sağlamak gerekir efendim. Ben burda genel olarak konuşuyorum.

MEHMET CİVA (Devamla) - Koskoca Cumhuriyetçi Türk Partisine takım diyecek ve ondan sonra saygı bekleyecek.

KENAN ATAKOL (Devamla) - Genel olarak konuşuyorum efendim. Karşılıklıdır, karşılıklı saygı ve sevgidir. Mevkiye saygıdır, Meclise saygıdır, Cumhurbaşkanlığı mevkine saygıdır, bütün müesseselere saygıdır. Eğer biz birbirimize saygı duymazsak, kendi kendimize saygı duymazsak, kendi müesseselerimize saygı duymazsak elbette başkalarının, yabancıların bize saygı duymasını da bekleyemeyiz. Herşeyden önce kendimiz, kendi kendimize saygı duyacağız ve yapılan iddiaları da kanıtlamak durumunda olacağız, esas olan da budur. Konu Meclise gelmiştir, gönül dilerdi ki, arzu ederdi ki mesele bu noktaya gelmesin. Meclis, bundan sonra tabiatı ile gereğini yapacaktır. Bizim söyleyecek başka bir şeyimiz yoktur. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atakol. Evet sayın milletvekilleri; gündem dışı konuşularımız tamamlanmıştır. Sıra özel gündemde yer alan konu olmadığından gündemimizin üçüncü kısmına gelmiştir. Bu da oylaması yapılacak işlerdir. Bu bölümde geçen birleşimimizde ikinci okunuşu tamamlanan Birleştirilmiş Sivil Savunma Teşkilatı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesi yapılacaktır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kısa isim önerilmiştir.

BAŞKAN - Üçüncü görüşmenin kısa isim önerisi yapılmıştır. Bu nedenle kısa isimle okuyarak tümünü oyunza sunacağım. Lütfen okur musunuz?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan, oy doğrultusu açıklaması yapmak isterim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Naci Talat.

NACİ T. USAR (Devamla) - Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis grubu olarak sözcümüz Sayın Kemal Emirzade'nin belirttiği cetveldeki hizmet şamasındaki nedenlerle ilgili itirazlarımıza rağmen bu Tasarının tümüne olumlu oy vereceğiz.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DCGAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Yaşa be Naci!

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim Sayın Naci Talat. Buyurun Sayın Erbay Hanatlı.

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER:

KATİP -

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) 2/1980 Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda Esas Yasa olarak 5/1982 anılan değiştirilmiş şekli ile Sivil Savunma Teşkilatı 15/1982 Personel Yasası ile birlikte okunur. 10/1984 40/1984

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tasarının bütününe oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?... Yok. Yıbirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; gündemimizin dördüncü kısmı, altıncı kısımdan sonra ele alınacağından ve beşinci kısımda da görüşülecek konu bulunmadığından şimdi altıncı kısma görüşülecek Tasarı ve Öneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşlere geçiyoruz.

Birinci sırada; "Sayıştay Başkanlığının ETİ'nin İlâç Alımları ile İlgili Raporu"na ilişkin Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Raporunu görüşeceğiz. Lütfen Komite Başkanının Raporunu sunmasını rica edeceğim.

EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKAN VEKİLİ
ERDAL SÜREÇ - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;
CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN "SAYIŞTAY BAŞKANLIĞININ ETİ'NİN İLAÇ
ALIMLARI İLE İLGİLİ RAPORUNA İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 17 Haziran 1986 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, görüşülmek üzere iletilen ETİ'nin İlaç Alımları ile İlgili Sayıştay Başkanlığı Raporunu görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Sayıştay Deneticisi Sayın Ahmet Artemer ile Sayın İsmet Pişmiş'in Sayıştay Başkanına muhatap hazırladığı, sayıştay Başkanlığınca Cumhuriyet Meclisine iletilen ve ekte sunulan Raporda, ETİ'nin Merkez Ecza Deposundan aldığı ilaçlarla ilgili herhangi bir kasıt veya suistimal bulunmadığı belirtilmektedir.

Komitemiz, Sayıştay Denetçilerinin Raporda belirttikleri görüşleri aynen ve oybirliğiyle benimsemiştir.

İçtüzüğün 21'inci maddesi uyarınca Komitemiz, ETİ'nin Merkez Ecza Deposundan aldığı ilaçlarla ilgili olarak herhangi bir kasıt veya suistimal olmadığı yönündeki bulgusunu, Genel Kurulun bilgi ve görüşlerine sunar.

Olgun Paşalar
Başkan

Erdal Süreç
Başkan Vekili

Mustafa Adaoglu
Uye
Hüseyin Angolemlı
Uye
Vehbi Z. Serter
Uye

Ahmet Akar
Uye
Atay Cafer
Uye
Salih User
Uye

Ergün Vehbi
Uye
(Toplantıya katılmadı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç. Rapor üzerinde söz almak isteyen var mıdır? Buyurun Sayın Salih Usar.

SALIH USAR (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ETL'nin ilaç alımları ile ilgili basında çeşitli değerlendirmeler yapılmış, hatta ve hatta Yüce Meclisin bir üyesinin, bir milletvekilinin de ismi bu yayınlarda konu edilmişti. Sayıştayın konu ile ilgili yapmış olduğu araştırma sonucunda herhangi bir suistimale rastlanmamasının ve gerçeklerin ortaya çıkmasından memnunluk duyduk ve Sayıştay'ın yaptığı bu araştırmaya parti olarak olumlu oy verdik. Sayıştay, Yüce Meclis adına hareket etmektedir. Devletin bütün müesseselerini ve kamu kuruluşlarını ve yerel yönetimleri denetleyip, raporlar hazırlamak ve bu raporlarını Yüce Meclise sunmak durumundadır. Biz, Sayıştayın Bayrak Radyo ve Televizyon Kurumunda meydana gelen ihale yolsuzlukları ile ilgili hazırlamış olduğu Raporun, Başkanlık sunuşları içerisinde yer almasını ve milletvekillerinin bilgisine getirilerek, konunun ilgili komitede tartışılmasını isterdik ve beklerdik. Devletin Başbakanlığı, Sayıştayı ve Başsavcılığı bir noktada çatışır duruma getirilirken, basın önünde bu Devlet kurumları ve kuruluşları çatışır, birbirleri ile atışır durumda kalmışken, bırakılmışken, bu konu ile ilgili gerçeklerin ortaya çıkması için Sayıştay tarafından hazırlanan Raporun, Başkanlık sunuşları içerisinde, Yüce Meclisin bilgisine getirilmesini ve komitede konunun görüşülmesini biz beklerdik. Bu beklentimizi burada yineler, Sayıştay'ın BRT ile ilgili hazırlamış olduğu Raporun daha fazla vakit geçirilmeden Yüce Meclise sunulmasını ve ilgili komitede değerlendirilmesini talep eder, saygılarımızı sunarız.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Salih Usar. Başka söz almak isteyen var mıdır? Yoktur.

Sayın milletvekilleri Rapor üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci sırada yer alan Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanınca hazırlanan "Kolluk Güçlerinin Kullanılma ve İdame Esaslarını Düzenleyen Yönetmelik ve Yönetmeliğe İlişkin Raporun görüşülmesine geçiyoruz.

Sayın Kâtip lütfen raporu okur musunuz?

KATİP -

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ "MECLİS BAŞKANLIĞINA TAHSİS EDİLEN KOLLUK GÜÇLERİNİN KULLANILMA VE İDAME ESASLARINI DÜZENLEYEN YONETMELİGE" İLİŞKİN RAPORUDUR.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, 5 Ağustos 1986 tarihli toplantısında İktüzüğümüzün 173. maddesinin (2). fıkrası uyarınca "Meclis Başkanlığına tahsis edilen kolluk güçlerinin kullanılma ve idame esaslarını düzenleyen yönetmeliği" görüşmüş ve oybirliği ile kabul etmiştir.

Başkanlık Divanı, sözkonusu yönetmeliğin kabulünü oybirliği ile Genel Kurul^a salık verir.

Hakkı Atun - Başkan
Dt. Sait Güven - Başkan Yardımcısı
Dr. Erbay Kanatlı
Feridun Onsav
Hüseyin Angolemlı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Yönetmelik ve Rapor hakkında söz almak isteyen var mıdır? Yoktur. Sayın milletvekilleri; Rapor ve Yönetmeliğin metni üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi Yönetmeliğin maddelerine geçiyoruz. Bunu oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir. Lütfen 1. maddeyi okur musunuz?

KATİP -

Kısa isim 1. Bu Yönetmelik, "Kolluk Güçlerinin Kullanılma Esaslarını Düzenleyen Yönetmelik" olarak isimlendirilir.

BAŞKAN - 1. madde üzerinde söz almak isteyen var mıdır? Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul Edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

Amaç 2. Bu Yönetmelik, Meclis Başkanlığının isteği üzerine Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığınca Meclis Başkanlığına tahsis edilen ve Meclis Başkanının, göstereceği yerde karakol kuran Polis Mensuplarının, Meclise ait bina, tesis ve arazisinde güvenliği sağlamak üzere görevlendirilmelerine ilişkin esas ve ilkeler ile görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

BAŞKAN - 2. madde üzerinde söz almak isteyen var mıdır? Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Kapsam 3. Bu Yönetmelik hükümleri, Meclis Başkanlığının isteği üzerine, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığınca Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensuplarına uygulanır.

BAŞKAN - 3. madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

İKİNCİ KISIM
Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Yetki ve Sorumluluk 4. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis Mensupları, olaganüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halleri de dahil bu yönetmeliğin 5'inci maddesinde öngörülen görevlerin yerine getirilmesi bakımından, Meclis Başkanının emri altındadırlar ve görevlerini yaparken Meclis Başkanına karşı sorumludurlar.

BAŞKAN - 4. madde ile ilgili söz almak isteyen var mı? Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Görevler 5. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensuplarının görevleri:

- (1) Meclis Başkanının göstereceği yerde karakol kurmak.
- (2) Meclis bina, tesis, eklenti ve arazisinin emniyetini sağlamak için gerekli tedbirleri almak ve bu yerlerde bulunan kişilere, mal ve eşyalara yönelik muhtemel sabotaj, tehlike ve eylemlere karşı gerekli koruyucu ve önleyici tedbirleri uygulamak.
- (3) Meclis Başkanlığındaki karşılama ve uğurlama törenleri ve Bayrak çekme törenlerini yapmak.

(4) Meclis arazisindeki trafik hizmetlerini yürütmek ve;

(5) Meclis Başkanı tarafından verilecek diğer emniyet hizmetlerini yerine getirmek.

BAŞKAN - 5. madde ile ilgili söz almak isteyen var mı? Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?... Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

UÇUNCU KISIM
Çeşitli Hükümler

Kadro 6. Meclis Başkanlığına tahsis olunacak Polis mensuplarının kadroları, bağlı buldukları Kurumun Teşkilât veya Kuruluş Yasalarında gösterilir.

BAŞKAN - 6. madde ile ilgili söz almak isteyen var mı? Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Sosyal Haklar 7. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensuplarının üniforma veya resmî giysi gereksinimleri, aylık ödenekleri, ve diğer malî, sosyal hak ve yardımları Polis Genel Müdürlüğünce karşılanır.

BAŞKAN - 7. madde ile ilgili söz almak isteyen var mı? Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?...Reddeden?...Yok. Çekimser?...Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Bazı
İhtiyaçla-
rın Meclis
Başkanlığın-
ca karşılan-
ması

8. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensupla-
rının kurdukları karakola ait döşeme, demirbaş, büro
ve tüketim malzemesi ihtiyacı ile bunların bakım ve
onarım giderleri Cumhuriyet Meclisi bütçesinden
karşılır.

BAŞKAN - 8. maddeyle ilgili söz almak isteyen var mı?...
Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Yok.
Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KATİP -

Koordinas-
yon

9. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensupları
görevlerinin yürütülmesi sırasında karşılıklı işbirliği
içinde bulunurlar.

BAŞKAN - 9. maddeyle ilgili söz almak isteyen var mı ...
Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?...
Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KATİP -

Mecliste
suç iş-
lenmesi
hali

10. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensup-
ları, Meclis bina, tesis, eklenti ve arazisi içinde
milletvekilleri veya Bakanlar Kurulu üyeleri dışındaki
kimselerin suç işlemesi halinde, olayı açıklayan ve
suç delillerini kapsayan bir tutanakla birlikte bu
kişiyi ilgili makamlara teslim ederler.

BAŞKAN - 10. maddeyle ilgili söz almak isteyen var mı?...
Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok.
Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KATİP -

DÖRDÜNCÜ KISIM

Son Hükümler

Görev
Süresi

11. Meclis Başkanlığına tahsis edilen Polis mensupla-
rının görev süresi bir yıldır. Bu süre Meclis Başkanı
tarafından uygun görülmesi halinde uzatılabilir.

Ancak, Meclis Başkanlığınca, yetenekli ve ahlaki durumları itibarıyla sakıncalı görülen Polis mensupları Polis Teşkilâtına iade edilirler.

BAŞKAN - 11. maddeyle ilgili söz almak isteyen var mı?... Yok. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KATİP -

Yürürlüğe
giriş

12. Bu Yönetmelik, Meclis Genel Kurulunca onaylanıp, Başkanlık Divanı Kararı olarak Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde 12'yle ilgili söz almak isteyen var mı?... Yoktur. Oyunuza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri; Yönetmeliğin madde madde görüşmesi tamamlanmıştır. Üçüncü görüşmesi ise Başkanlığımız Üçüncü birleşimde, Genel Kurulumuzca kabul edilen önergesi uyarınca, bu birleşimde ve kısa isim okunmak ve Yönetmeliğin bütünü oylanmak suretiyle yapılacaktır. Bu nedenle kısa ismi okur musunuz?

KATİP -

Kısa isim

1. Bu Yönetmelik, kolluk güçlerinin kullanılma esaslarını düzenleyen yönetmelik olarak isimlendirilir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Yönetmeliğin bütünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun.

Sayın milletvekilleri; şimdi de sorulara geçiyoruz. Bu kısımda görüşülecek konu yoktur. Sözlü sorusu olan varsa lütfen sorsun. Sözlü sorusu olan var mı?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; görüşmelerimiz tamamlanmıştır.
Birleşimi... Buyurun Sayın Taşkent Atasayan.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT
ATASAYAN (Yerinden) - Önümüzdeki Cuma'ya öneriyorum Sayın Başkan.
Yani 24'üne.

BAŞKAN - Evet. Sayın milletvekilleri; birleşimi burada
kapatıyorum. Gelecek birleşim 24.10.1986 Cuma günü yapılacaktır.
Saat 10.00'da yapılacaktır.

Gündem:

- I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları,
- II. Özel Gündemde Yer Alacak İşler,
- III. Seçimler ve Oylaması Yapılacak İşler,
- IV. Sorular,
- V. Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılması
 1. Palm Beach ve Dome Gazino'da sürüp giden grevle ilgili olarak Hükümet politikası ve uygulamaları hakkında genel görüşme açılması önergesinin ön görüşmesi.
 2. Cypfruvex'de toplu iş sözleşmesine aykırı olarak partizanca yapılan istihdamlarla ilgili olarak Hükümet politikası ve uygulamaları hakkında genel görüşme açılması önergesi ön görüşmesi.
- VI. Görüşülecek Tasarı ve Öneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşler.

Teşekkür ederim. Birleşimi kapatıyorum.

Kapanış Saati: 16.20

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANLIĞI

MALİ RAPOR

K.K.T.Cumhuriyeti 1986 Mali Yılı Bütçesi Eylül Ayı
Uygulama Sonuçları

K.K.T.Cumhuriyeti 1986 Mali Yılı Bütçesinde Öngörülen Ana Gelir Kalemlerindeki Fiili Tahsilât Seyrinin Geçmiş Ayın Fiili Tahsilâtları ile Mukayeseli Durumu:

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1986 Mali Yılı Bütçesi Ağustos Ayı Fiili Tahsilâtları</u>	<u>1986 Mali Yılı Bütçesi Eylül Ayı Fiili Tahsilâtları</u>	<u>Geçmiş Aya Göre Artış veya Azalış</u>
-Dolaysız Vergiler	940,352,546	1,031,525,773	91,173,227
-Dolaylı Vergiler	940,581,203	906,560,477	- 34,020,726
-Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	347,313,353	440,647,280	93,333,927
-Cezalar ve Müsadereler	8,747,533	13,203,780	4,456,247
-Kamu Kuruluşları Gelirleri	4,634,013	3,177,796	-1,456,217
-Hazine Malları Kira Gelirleri	22,665,323	40,216,762	17,551,439
-Muhtelif Gelirler	113,388,976	168,631,794	55,242,818
-Mahalli Gelirler Toplamı:	2,377,682,947	2,603,963,662	226,280,715
-T.C.Yardımları	434,750,000	484,750,000	50,000,000
-Borçlanmalar	-	-	-
-Hazine Malları Gelirleri	-	-	-
-Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	655,443,966	372,979,118	-282,464,848
	<u>3,467,876,913</u>	<u>3,461,692,780</u>	<u>-6,184,133</u>
	=====	=====	=====

1986 Mali Yılı Bütçesinde Tahsili Öngörülen Ana Gelir Kalemleri
ve Ocak-Eylül, 1986 Devresi itibarıyla Gerçekleştirilen Fiili
Tahsilâtlar ile Bakiye Durumu:

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1986 Mali Yılı Bütçesi Gelir Tahminleri</u>	<u>Ocak-Eylül, 1986 Devresi Tahsil- atları</u>	<u>Bakiye</u>
-Dolaysız Vergiler	12,768,500,000	9,448,115,039	3,320,384,961
-Dolaylı Vergiler	11,970,000,000	7,929,316,406	4,040,683,594
-Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	3,988,443,335	3,018,905,761	969,537,574
-Cezalar ve Müsadereler	137,000,000	107,548,519	29,451,481
-Kamu Kuruluşları Gelirleri	265,000,000	37,247,359	227,752,641
-Hazine Malları Kira Gelirleri	180,000,000	194,373,088	+ 14,373,088
-M. telif Gelirler	902,725,067	1,143,026,332	+240,301,265
-Mahalli Gelirler Toplamı:	30,211,668,402	21,878,532,504	8,333,135,898
-T.C.Yardımları	18,647,000,000	6,250,425,000	12,396,575,000
-Borçlanmalar	21,710,415,000	7,678,167,187	14,032,247,813
-Hazine Malları Gelirleri	687,000,000	-	687,000,000
-Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağla- nan İnsancıl Yardımlar	2,075,033,918	2,075,033,918	-
	73,331,117,320	37,882,158,609	35,448,958,711
	=====	=====	=====

D) Yerel Kaynaklarla ve Borçlanmalar ile Finanse Edilmesi
Öngörülen Bütçe Uygulama Sonuçları

I- <u>Finansman</u>	1986 Mali Yılı Bütçe Gelir Tahminleri	Ocak-Eylül,86 Devresi Tahsi- lâtleri	Bakiye
-Mahalli Gelirler	30,211,668,402	21,878,532,504	8,533,135,898
-Hazine Malları Gelirleri	687,000,000	-	687,000,000
-Borçlanmalar	21,710,415,000	7,678,167,187	14,032,247,813
	<u>52,609,083,402</u>	<u>29,556,699,691</u>	<u>23,052,383,711</u>
	=====	=====	=====
II- <u>Giderler</u>	1986 Mali Yılı Bütçe Ödeneği	Ocak-Eylül,86 Devresi Harca- maları	Bakiye
-Cari Giderler	50,089,733,402	36,515,073,844	13,574,659,558
-Mahalli Kaynaklı Yatırımlar	2,519,350,000	484,717,705	2,034,632,295
	<u>52,609,083,402</u>	<u>36,999,791,549</u>	<u>15,609,291,853</u>
	=====	=====	=====

E) Yerel Kaynaklarla ve Borçlanmalar ile Finanse Edilmesi Öngörülen
Bütçe Uygulama Sonuçları

i) Harcamalar Toplamı	36,999,791,549
ii) Gelirler Toplamı	29,556,699,691
	<u>7,443,091,858</u>
Gelir/Gider Farkı	(-) 7,443,091,858
	=====

F) 1986 Mali Yılı Bütçesi için T.C.Ziraat Bankasından
Sağlanana Krediler

Ocak, 1986	1,500,000,000
Şubat, 1986	1,800,000,000
Mart, 1986	1,600,000,000
Nisan, 1986	1,600,000,000
Mayıs, 1986	1,178,167,187
Haziran, 1986	-
Temmuz, 1986	-
Ağustos, 1986	-
Eylül, 1986	-

7,678,167.187

G) 1986 Mali Yılı Bütçesi için Fiilen Serbest Bırakılan
T.C.Yardımları

	<u>Yatırım Projesi</u>	<u>Savunma</u>
a) Ocak, 1986	-	-
b) Şubat, 1986	-	150,000,000
c) Mart, 1986	301,000,000	224,250,000
d) Nisan, 1986	625,000,000	374,750,000
e) Mayıs, 1986	862,500,000	364,750,000
f) Haziran, 1986	999,000,000	224,750,000
g) Temmuz, 1986	704,925,000	500,000,000
h) Ağustos, 1986	110,000,000	324,750,000
i) Eylül, 1986	100,000,000	474,750,000
	<u>3,612,425,000</u>	<u>2,638,000,000</u>

1985-1986 Mali Yılı Ocak-Eylül Devresi Kümülatif Bütçe Gelirleri

Gelirin Nevi	1985 Mali Yılı		1986 Mali Yılı	
-Dolaysız Vergiler				
i) Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	3,281,777,509		5,215,092,462	
ii) Kurumlar Vergisi	1,146,013,470		2,087,043,811	
iii) Diğerleri	<u>939,188,359</u>	5,366,979,338	<u>2,145,978,766</u>	9,448,115,039
-Dolaylı Vergiler				
i) İthalâttan Alınan Gümrük Vergileri	5,527,828,857		7,395,898,992	
ii) Diğerleri	<u>293,145,793</u>	5,820,974,650	<u>533,417,414</u>	7,929,316,406
-Vergi Dışı Bütçe Gelirleri		1,789,485,131		3,018,905,761
-Cezalar ve Müsadereleler		82,008,046		107,548,519
-Kamu Kuruluşları Gelirleri		37,947,034		37,247,359
-Hazine Malları Kira Gelirleri		123,914,710		194,373,088
-Muhtelif Gelirler		<u>383,927,909</u>		<u>1,143,026,382</u>
-Mahalli Gelirler Toplamı		13,605,236,818		21,878,532,504
-T.C.Yardımları		3,890,170,331		6,250,425,000
-Borçlanmalar		6,490,000,000		7,678,167,187
-Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar		628,090,435		2,075,033,918
		<u>24,613,497,584</u>		<u>37,882,158,609</u>

GELİRİN NEVİ

1. DOLAYSIZ VERGİLER

- Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler
- Kurumlar Vergisi
- Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler
(Geçmiş Yıl)
- Veraset Vergisi
- Motorlu Araçlar ve Sürüş Ehliyetleri

RESİM VE RUHSATLAR

- Damga Resmi
- Ateşli Silahlar Ruhsatı
- Avlanma Ruhsatı
- Gümrüksüz Eşya Satış Ruhsatı
- Sigara Satış Ruhsatları
- Alkollü İçki Satış Ruhsatları
- Radyo TV Ruhsatları
- Sair Resim ve Ruhsatları

Program Toplamı

- 512 -

-1-

1986 Mali Yılı Bütçe Tahminleri	Ocak-Eylül,1986 Kümülatif Tahsilât	Bakiye
6,000,000,000	5,215,092,462	784,907,538
4,850,000,000	2,087,043,811	2,762,956,189
350,000,000	554,294,605	+ 204,294,605
40,000,000	26,525,650	13,474,350
1,000,000,000	1,066,242,155	+ 66,242,155
300,000,000	210,938,878	89,061,122
4,000,000	20,938,900	+ 16,938,900
9,000,000	10,509,030	+ 1,509,030
3,000,000	1,000,000	2,000,000
2,500,000	1,495,760	1,004,240
20,000,000	11,494,450	8,505,550
30,000,000	114,907,818	+ 84,907,818
160,000,000	127,631,520	32,368,480
12,768,500,000	9,448,115,039	3,320,384,961

../512

Gelirin Nevi

2. DOGAL VE VERGİLER

Gümrük ve Rüsamat Vergisi

- İthalattan Alınan Gümrük Vergisi
- İthalat Vergisi (Posta)
- İthalat-İhracat Rihtım Vergisi
- İstihsal Vergisi
- Gümrüksüz Eşyalardan Özel Vergi
- Müteterrik

Program Toplamı

3. VERGİ DIŞI BÜTÇE GELİRLERİ

A. HARCAMALAR

- Mahkeme Harçları
- Tapu ve Kadastro Harçları
- Kimlik Kartı Harçları
- Pasaport Harçları
- Şirket ve Ortaklıkları Kayıt Harçları
- Vergi Tahsilât Harçları
- İthalat ve İhracat Belgeleri Harcı
- Sair Harçlar
- İTEM Puan Satış Gelirleri

- 513 -

1986 Mali Yılı Bütçe Tahminleri	Ocak-Eylül,86 Kümülatif Tahsilât		Bakiye
11,000,000,000	7,395,898,992		3,604,101,00
60,000,000	77,744,366	+	17,744,36
700,000,000	1,466,813		555,330,18
50,000,000	24,230,070		25,769,930
100,000,000	242,002,128	+	142,002,128
60,000,000	44,771,037		15,228,963
11,970,000,000	7,929,316,406		4,040,683,594

27,000,000	13,906,996		13,093,004
300,000,000	427,705,855	+	127,705,855
8,000,000	19,657,750	+	11,657,750
70,000,000	89,786,560	+	19,786,560
25,000,000	31,019,633	+	6,019,633
50,000	1,445		48,555
20,000,000	13,974,899	+	6,025,101
35,000,000	53,913,695	+	18,913,695
3,000,000	238,698		2,761,302

-/514

Gelirin Nevi

HİZMET KARŞILIGI ÜCRETLER VE SAİR GELİRLER

- Telefon, Telgraf ve Telex Ücretleri
- Posta Hizmetleri ve Ücretleri
- Tiyatro, Spor ve Kültür Faaliyetleri Ücretleri
- Fidan Bahçeleri Gelirleri
- Ağı ve Veteriner Ücretleri
- Orman Fidan-Odun Satış Gelirleri
- Tıbbi Tedavi ve İlâç Ücretleri
- Sayıştay Başkanlığı Murakabe Ücretleri
- Kooperatif Şirketler Murakabe Ücretleri
- Eski Eserler ve Müzeler Giriş Ücretleri
- Yurt Dışına Çıkış Ücretleri
- Gümrük ve Liman Fazla Mesai Ücretleri
- Ardiye
- Liman ve Gemi Ücretleri
- Viny Ücretleri
- Muhtelif Diğer Liman Gelirleri
- Sivil Havacılık Konma ve Konaklama Ücretleri
- Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Ücretleri
- Maarif Gelirleri
- Sair Gelirler

Program Toplamı

L

=

- 514 -

1986 Mali Yılı Ocak-Eylül,86
Bütçe Tahminleri Kümülatif Tahsilât Bakiye

2,000,000,000	1,325,023,834	674,976,166
200,000,000	107,360,277	92,639,723
2,000,000	983,170	1,116,830
15,000,000	22,397,217	+ 7,397,217
10,000,000	5,198,614	4,801,386
45,000,000	51,500,846	+ 6,300,846
170,000,000	40,163,293	129,836,707
3,250,000	349,855	2,900,145
3,000,000	-	3,000,000
7,000,000	12,195,937	+ 5,195,937
40,000,000	35,753,000	4,246,600
400,000,000	211,321,420	188,678,580
80,000,000	73,593,564	6,406,436
250,000,000	212,988,871	37,011,129
100,000,000	62,437,467	37,862,533
25,000,000	9,747,723	15,252,277
85,000,000	120,873,822	+ 35,873,822
40,000,000	62,441,764	+ 22,441,764
10,000,000	5,380,578	4,619,422
15,143,335	9,220,578	5,922,757
<u>3,988,443,335</u>	<u>3,010,905,761</u>	<u>969,537,574</u>

../515

Gelirin Nevi

4. CEZALAR VE MÜSADERELER

1. CEZALAR

- Mahkeme Cezaları
- Vergi Cezaları ve Gecikme Zammı
- Gümrük ve Liman Cezaları
- Sair Cezalar

MÜSADERELER

- Gümrük Müsadereleri

Program Toplamı

5. KAMU KURULUŞLARI GELİRLERİ

- Çiftlik İşletmeleri Gelirleri)
- Beyarmudu Çiftlik İşlemleri Gelirleri)
- Devlet Üretme Çiftlikleri Gelirleri
- Tarımsal Donatım Servisleri Gelirleri
- Elektrik Kurumu
- Devlet Malzeme Satış Kârı

Program Toplamı

- 515 -

1986 Mali Yılı Bütçe Tahminleri	Ocak-Eylül, 86 Kümülatif Tahsilâtı	Fahiye
40,000,000	46,647,835	+ 6,647,835
50,000,000	39,521,937	10,478,063
17,000,000	6,976,670	10,023,330
20,000,000	8,004,197	11,995,803
10,000,000	6,397,880	3,602,120
<u>137,000,000</u>	<u>107,548,519</u>	<u>29,451,481</u>
32,000,000	11,119,549	20,880,451
15,000,000	-	15,000,000
10,000,000	-	10,000,000
208,000,000	26,127,810	181,872,190
-	-	-
<u>265,000,000</u>	<u>37,247,359</u>	<u>227,752,641</u>

../516

Gelirin Nevi

6- HAZINE MALLARI KIRA GELİRLERİ

- Konut Kiraları
- Dükân Tesis ve İşyeri Kiraları
- Tarla Bahçe v.s Kiraları
- Gümrüksüz Eşya Satış Dükânları ile büfe kiraları

Program Toplamı

7- MÜTELİF GELİRLER

- Özel Emanet(Su) Hesabından İade
- Emeklilik Yasası Gereğince Devlet Personelinin Katkısı
- Müteferrik
- İhtiyat Sandığı İadeleri
- Devlet Basımevi Gelirleri
- Vadili Yonca Kurutma Tesisleri
- Dozer Çalıştırma Gelirleri
- İmtihan Harçları Gelirleri
- Telefon Rehberi Gelirleri
- Emanete Alınan Paralar
- Çöm Gelirleri

Program Toplamı

1986 Mali Yılı Bütçe Tahminleri	Ocak-Eylül,86 Kümülatif Tahsilât	Bakiye
130,000,000	162,753,849	+ 32,753,849
50,000,000	31,619,239	18,380,761
<u>180,000,000</u>	<u>194,373,088</u>	<u>+ 141,373,088</u>
35,000,000	11,203,583	3,796,417
400,000,000	422,727,098	+ 22,727,098
134,225,401	100,188,080	34,036,581
50,000,000	350,285,351	+ 300,285,351
80,000,000	59,109,314	20,890,686
3,000,000	-	3,000,000
10,000,000	-	10,000,000
5,200,000	2,212,500	2,987,500
5,000,000	-	5,000,000
197,299,666	197,299,666	-
3,000,000	-	3,000,000
<u>902,725,067</u>	<u>143,026,332</u>	<u>+ 240,301,265</u>

Gelirin Nevi

MAHALLİ GELİRLER TOPLAMI

- 8. Türkiye Cumhuriyeti Yardımları
- 9. Borçlanmalar
- 10. Hazine Malları Gelirleri
- 11. Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden
Sağlanan Yardımlar

TOPLAM FİNANSMAN

HÜ/TF

1986 Mali Yılı Bütçe Tahminleri	Ocak-Eylül,86 Mümülâtif Tahsilat	Bakiye
<u>30,211,668,402</u>	<u>21,878,532,504</u>	<u>8,333,135,898</u>
18,647,000,000	6,250,425,000	12,396,575,000
21,710,415,000	7,678,167,187	14,032,247,813
687,000,000	-	687,000,000
2,075,033,918	2,075,033,918	-
<u>73,331,117,320</u>	<u>37,882,158,609</u>	<u>35,448,958,711</u>

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ

6'ncı Birleşim
17 Ekim 1986 Cuma
Saat: 10.00

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
- II. OZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.
 1. Birleştirilmiş Sivil Savunma Teşkilâtı Personel (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 10/1/85 ve Y.T.No: 49/1/86) Üçüncü görüşmesi.
- IV. SORULAR
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ONERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:
 1. Sayıştay Başkanlığının ETİ'ye ilâç Alımları ile İlgili Raporuna İlişkin Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Raporu.
 2. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanınca hazırlanan "Kolluk Güçlerinin Kullanılma ve İdame Esaslarını Düzenleyen Yönetmelik," ve Yönetmeliğe ilişkin Rapor.